

PO IX. KONGRESU ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

Dosledno naprej!

Predsednik ZKJ tovariš Tito govori na slavnostni seji kongresa

Deveti kongres Zveze komunistov Jugoslavije je za nami. Kakor vsak prejšnji, bo tudi ta kongres zapisan v zgodovini jugoslovanske revolucije kot mejnik z vsemi pglavitnimi značilnostmi družbenega razvoja, kateremu je nakazal nadaljnjo smer. Ves kongres bi lahko imenovali družbeno izražanje mnenj na vrhu, izražanje mnenj, izkušenj in stališč, ki so si sicer tu in tam nasprotovala, vendar je bil njihov skupni imenovalec človek, delovni ljudje naših narodov, delovno ljudstvo ter njegove težnje in probleme pri graditvi njemu ustreznega samoupravnega socializma.

Če hočemo razumeti pomen IX. kongresa, se moramo ozreti nazaj in se spomniti na prejšnji VIII. kongres ter na dogajanje po njem. Osmi kongres je začrtal osnovna načela za nadaljnji demokratični razvoj naše družbe v okviru samoupravljanja, za krepitve vloge delovnega človeka v družbeni reprodukciji ter nakazal izhodiščne točke za gospodarsko in družbeno reformo. Jasno izraž-

nim napotkom pa so nasprotovale nazadnjaške težnje, težnje po starih metodah in oblikah vodenja, zaradi česar je razvoj zastal in celo zašel v krizo. Brionski plenum je pomenil za napredne tokove veliko sprostitev in postal izhodišče za priprave na IX. kongres. V času po brionskem plenumu se je začela ZK

organizacijsko in ideološko utrjevati. V njene vrste je stopilo na tisoče in tisoče mladih ljudi.

Tako se je začela krepiti vodilna vloga naše zveze komunistov v skladu z zahtevami demokratičnega družbenega razvoja, ki mu je potrebna odločna akcija proti vsem negativnim pojavom, ki zavirajo kolo na-

Pomemben mejnik v pekarstvu

OB SKLENITVI DRUŽBENEGA DOGOVORA MED PEKARNO CENTER IN KOMBINATOM ŽITO GLEDE (POSTOPNE) UKINITVE NOČNEGA DELA PEKOV V LJUBLJANI — POZITIVNA MNENJA OBEH PRIZADETIH PARTNERJEV

Sredo, 12. februarja letos, lahko štejemo kot zelo pomemben, skorajda zgodovinski dan, kot mejnik, ki pomeni izboljšanje pogojev dela za delavce pekovske stroke.

Po nekajkratnih poprejšnjih razgovorih in posvetovanjih, sklicanih v sporazumu z Mestnim odborom sindikatov delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije Ljubljana so se ta dan dokončno sestali predstavniki delavskih svetov Pekarne Center in kombinata Žito in v Domu sindikatov podpisali družbeni dogovor o ukinitvi nočnega

dela v pekarnah obeh podjetij na področju Ljubljane.

Na sestanku sta bila prisotna tudi predsednik Republiškega odbora sindikata kmetijske, živilske in tobačne industrije tov. Julij Planinc in predsednik Mestnega sindikalnega sveta Ljubljana tov. Rudi Bregar, dalje direktor in tehnični direktor pekarnice Center ter tehnični in komercialni direktor Žita.

Glede na to, da je bil ta problem načelno že poprej dodobra obdelan, na tem sestanku ni bila potrebna posebna razprava, razen pred-

šega napredka in kratijo delovnemu človeku samoupravljalne pravice.

Deveti kongres je točno analiziral vse te pojave ter nakazal napotke za razširitev in poglobitev neposrednega vpliva delovnega človeka na vseh področjih družbenega življenja. Deveti kongres je v skladu s težnjami delovnega človeka Jugoslavije, izraženimi v

resolucijah vseh republiških kongresov ZK, odločno pri- bil, da na poti družbene in gospodarske reforme ne sme biti umikov in sporazumov, kajti reforma bo dosegla svoje cilje le tedaj, če bo dosledna. Deveti kongres je ponovno in še bolj jasno podčrtal, da je treba vso našo družbeno ureditev in vso politiko, tudi vse zu-

Konec na 10. strani

Program kombinata osnovna naloga

NAMESTO SINDIKALNEGA KOORDINACIJSKEGA ODBORA ODSLEJ SINDIKALNA KONFERENCA KOMBINATA — NALOGA SINDIKATA V PRIHODNJE JE SPODBUJATI DELAVCE K NADALJNJEMU RAZVIJANJU DELOVNEGA IN GOSPODARSKEGA PROGRAMA IN H KREPITVI KOMBINATA

Osnovne sindikalne organizacije kombinata Žito so v četrtek, 27. marca dobile novo vodstveno telo, sindikalno konferenco, ki se je to pot sestala prvič po izvolitvi članov konference na sindikalnih občnih zborih in izvolila tudi svoje predsedstvo. Udeležilo se je je 24 članov, opravičeno odsotna sta bila dva, neopravičeno odsotni pa trije člani.

Na konferenci so bili navzoči tudi člani ostalih političnih organizacij in samoupravnih organov kombinata, glavni direktor tov. Puferle ter predsednik in tajnik mestnega odbora sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije Ljubljana tov. Pajnič in Rant.

DOSEDANJI USPEHI

Iz obsežnega in izčrpnega poročila predsednika tov. Tomazina smo razbrali, da je bilo delo sindikalnih organizacij Žito smotno in usmerjeno v razvijanje programa gospodarskega razvoja kombinata. Pri tem je sindikat aktivno podpiral akcije pri integracijah, uvajanju sodobnega načina proizvodnje in pri izboljševanju delovnih pogojev delavcev, zlasti pekov.

Zelo uspešna je bila akcija za ukinitve nočnega dela v pekovski stroki, pri čemer je bil sindikat, s pomočjo MO sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije Ljubljana, glavni pobudnik.

Sindikalna organizacija je ob razvijanju programskih načel kombinata prispevala svoj velik delež pri reorganizaciji mlinске industrije, ki je v desetletju nazaj nosila glavno breme financiranja novih objektov in je končno tudi sama krenila na pot sodobne industrije.

Omembe vredna je še posebej skrb za pridobivanje strokovnih kadrov, ki so pri uvajanju nove tehnologije kombinatu nujno potrebni in je treba torej kadrovski sestav še naprej izpopolnjevati. Pravilna je tudi skrb za delavce pri dodatnem izobraževanju za pridobivanje ustreznih kvalifikacij za delovna mesta, zakaj kvalitete delovne sile pogojuje nadaljnje možnosti uresničevanja programa kombinata. Uvajanje novih kadrov bo treba še naprej podpirati, pri tem pa mlade ljudi povezovati s starejšimi delavci, ki imajo na svojih delovnih mestih dovolj izkušenj in so doslej zelo dobro usmerjali razvoj kombinata ter k temu dajali svoj velik delež. Njihove izkušnje bodo prav gofovo dobro služile mlajšim ljudem, ki bodo prevzemali v prihodnje naloge starejših.

logov, naj bi vse delovne organizacije, ki se ukvarjajo s pekarstvom v Ljubljani, čimprej izpeljale notranjo organizacijo dela tako, da bo mogoče zadovoljiti obe prizade- ti strani — proizvajalce kruha ter kupce.

Da bi naše bralce, posebej delavce v pekarnah, podrobno seznanili s potekom tega pomembnega sestanka, objavljamo nekatero najbolj značilne zanimivosti.

Sestanek je vodil predsednik Mestnega odbora sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije tov. Alojz Pajnič. V uvodnih besedah je povedal tole:

Dovolite mi, da odprem skupno sejo centralnega de- Nadaljevanje na 2. strani

Konec na 2. strani

Program kombinata osnovna naloga

Nadaljevanje s 1. strani

POGLED V PRIHODNOST

Poročilu predsednika je sledila zelo obširna in temeljita razprava. V njej je bilo zaslediti mnenje, da je sindikalna organizacija doslej uspela v mnogih dosedanjih akcijah, pri katerih so se pokazali vidni uspehi.

● Eden največjih uspehov je vsekakor prehod na nov način dela v pekarstvu. Od začetka marca poteka ta akcija, ki je zajela vso Ljubljano. Delavci v proizvodnji, zlasti ti, ki imajo opravka z do-

nje novega programa kombinata, ki zajema nove gradnje pekarn, rekonstrukcije nekaterih starih obratov, nadaljnje integracije, vse zato, da bi se v prihodnosti zagotovila nadaljnja gospodarska moč kombinata, novi dohodki in s tem izboljšal standard delavcev. Pri tem bo imela veliko vlogo dokončna proizvodnja izdelkov in uvajanje novih izdelkov, tako testeninskih kot slaščičarskih, s katerimi je kombinat že deloma začel. To bo zahtevalo nove stroje, nova sredstva, nove kadre in

še pojavljale težave, zakaj ločiti je treba želje kupcev od želja trgovin. Kupci pravzaprav nimajo glede nove prodaje nobenih pripomb, nasprotno pa so težnje trgovin drugačne. One želijo imeti vse blago zjutraj, popoldne ga pa v trgovinah zmanjka. Ob koncu vam želimo veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Za tov. Pajničem je spregovoril glavni direktor tov. PULVERLE:

Naloga sindikata v prihodnje je prav v tem, da bo še naprej nosilec naprednih idej pri uresničevanju razvojnega programa kombinata. Sindikat mora pri tem pomagati samoupravnim organom ter ljudem

pravilno tolmačiti naloge programa. Doslej smo bili pred delavci glede svojih zamisli vselej jasni in jim odprto prikazovali pot, ki naj bi nam pomagala k uspehom. Lansko leto je bilo za nas eno najtežjih, ker smo izvedli reorganizacijo mlinске industrije. Uspela je brez pritožb in zapletov. Tako bo treba delati tudi naprej in to s pravo tenkočutnostjo do delavcev. Le tako bomo pri njih dosegli enotnost in njihovo podporo pri naših prizadevanjih. Nalog pred nami je še veliko in za zdaj ni važno, kakšen kos kruha si režemo danes, temveč, kakšnega si bomo lahko v prihodnje.

NOVO PREDSEDSTVO

Po razpravi so udeleženci sprejeli sklep, naj bi vse gradivo, to je poročilo predsedstva koordinacijskega odbora, razpravo s te konference in razpravo s sindikalnih občnih zborov uporabili kot gradivo za sklepe in akcijski program v prihodnje.

Za tem je sledila volitev 7-članskega predsedstva. Vanj so bili izvoljeni: Car (Notranjska), Grad (Ljubljansko področje), Horvat (pekarna Samova), Kavčič (pekarna Šmartinska), Petrovič in Slovenc (uprava) in Tomažin (trgovina). Za predsednika konference so izvolili tov. Tomažina, za namestnika pa tov. Petroviča.

Ze doslej so bili obrati Žitovih delovnih enot dokaj sodobno urejeni. Zato si jih gostje vselej z zanimanjem ogledujejo. Prizor z enega takšnih obiskov

stavo kruha in drugih pekovskih izdelkov, so povedali, da so ljudje v glavnem v razumevanjem sprejeli nov delovni čas in ni slišati kritike. Kljub temu pa bo treba še uporno delati, da se bo dosedanje mnenje ljudi in njihova nagnjenost k dosedanjemu načinu oziroma času prodaje vendar spremenila. Kaže, da kupci raje dojemajo potrebe po novem nočnem delu pekav, ne pa toliko trgovine, ki blago posredujejo kupcem. Seveda ima pekarna v Samovi ulici glede dostave lažje stališče, kot pa pekarna na Šmartinski cesti, ki mora pokrivati jutranje konicе. Tu pa bo treba najti skupen jezik. Zlasti pa bo treba še naprej poglobljati stike s trgovinami in s primerno propagando uveljavljati nov način dostave, Trgovine bi sicer rade imele vselej sveže izdelke, kar pa pri nepretrgani proizvodnji ni mogoče stodostotno doseči.

Da pa je akcija doslej že toliko uspela, so k temu pripomogle vse poprejšnje priprave, ki so bile izvedene že 14 dni pred začetkom uvajanja novega delovnega časa v pekarinah.

● Ob dosedanjih uspehih je treba izreči tudi priznanje mlinski dejavnosti, ki je bila v letih nazaj glavni nosilec graditve kombinata. Če bi mlinska dejavnost ostala v takšni sestavi, kot poprej, bi ne mogla biti kos današnjim zahtevam, zato je bil s postavitvijo novega mlina storjen velik korak naprej, prav tako kot pri koncentraciji pekarstva.

● V teku pa so seveda še nadaljnje akcije, uresničeva-

investicije. Naloga sindikata bo vsekakor v tem, da bo podprl prizadevanja samoupravnih organov in vodstva kombinata. Pri tem bo treba zainteresirati najširši krog delavcev, pri čemer bo treba povezovati izkušnje starejših z elanom in mladostnimi ambicijami mlajših. Veliko vlogo bodo pri tem imeli sindikati v DE z urejanjem notranjih odnosov. Sindikat se bo moral spoprijeti z vsemi temi drobnimi problemi.

SPODBUDNE BESEDE

V razpravo je posegel tudi tov. PAJNIČ, ki je dejal med drugim tole: Tak način dela, kot je prikazan v programu kombinata, kaže samo pozitivnost v vsestranskem gledanju v prihodnost. Takšno zamisel, ki jo ima kombinat za naprej, mora sindikat delavcem pozitivno tolmačiti. Vse kaže, da so ljudje uvideli, da je treba za dobro gospodarjenje veliko prizadevanja, kar je moč doseči zlasti z dobrimi notranjimi odnosi. Tudi skrb za izobraževanje lastnih kadrov, na katerih slonijo bremena vseh dosedanjih uspehov, je zelo pozitivna. **Napačno bi bilo gledati samo na pridobivanje novih kadrov, pri tem pa pozabljati na ljudi, ki so doslej veliko pripomogli k uspehom kombinata.**

Glede Šumija bi omenil le to, da se kolektiv strinja s priključitvijo k Žitu in je izvedeni referendum zelo dobro uspel. To kaže, da glede integracije ne bo težav.

Glede ukinitve nočnega dela naj omenim, da se bodo

Pomemben mejnik v pekarstvu

Nadaljevanje s 1. strani

lavskega sveta podjetja Žito in delavskega sveta Pekarne »Center«, ki bo razpravljala o desetletnih težnjah naših proizvajalcev, naših pekav. Zato mi dovolite, da v delovno predsedstvo predlagam:

predsednika delavskega sveta kombinata Žito, tov. Lipuša in predsednika delavskega sveta Pekarne »Center« tov. Mirtiča.

V naši sredini pozdravljam predsednika Mestnega sindikalnega sveta tov. Rudija Bregarja in predsednika republiškega odbora sindikata kmetijstva, živilske in tobačne industrije tov. Julija Planinca.

Preden bi prešli na samo razpravo o družbenem dogovoru, mi dovolite, da bi člani obeh delavskih svetov nekoliko seznanili, kako smo prišli do tega dogovora. To je akcija, izpeljana iz vseh družbeno ekonomskih vidikov, vsestransko obravnavana in obdelana. V pripravi tega akta je sodelovalo precejšnje število tovarišev obeh podjetij tako, da smo skušali poskati najustreznejšo rešitev za obe podjetji. Na delo in priprave se nismo omejili samo skozi delovne organizacije — proizvodne organizacije, pač pa smo istočasno iskali stik tudi s tistimi, ki jim vaše blago nudite, to je z največjimi trgovskimi podjetji v Ljubljani.

Zahvaljujoč se tudi sredstvom informacij, je ljubljanska javnost o tem že informirana, saj so v lanskem letu dali že svoje izjave tudi odjemalci, kako gledajo na uvedbo novega delovnega časa v pekarstvu. Moram reči, da so odjemalci in tudi trgovske organizacije z velikim razumevanjem sprejele ta naš dogovor. Od vas pa je odvisno, kako boste te stvari od 1. marca dalje vodili naprej.

Vse prisotne prosim za razpravo, preden preidemo na sam podpis tega družbenega dogovora.

KAKO JE PO SLOVENIJI

Za tov. Pajničem je najprej povzel besedo tov. Julij Planinc, predsednik RO, ki je na kratko razložil, kako poteka reševanje tega problema drugod po Sloveniji. Dejal je:

»Ko ste ravno pred podpisom akta o prekinitvi stalnega nočnega dela delavcev — pekav, se mi zdi prav, da bi

dodal še nekaj pojasnil predvsem tistim tovarišem, ki so manj seznanjeni, kako je zadeva potekala ter kako delajo glede tega vprašanja tudi na drugih področjih v Sloveniji.

Pozdraviti je treba pobudo mestnega odbora sindikata kmetijstva, živilske in tobačne industrije, kakor tudi sindikalne organizacije iz podjetja Žito in Pekarne Center, da bi problem nočnega dela pekav dokončno uredili.

Prav gotovo je ureditev dela pekav važna, ker že vsa povojna leta delajo v zelo težkih pogojih. Posledica takega dela je, da so delavci precej šibkega zdravja. To je bil tudi osnovni namen, da se zadeva uredi čimprej. Dobilni smo anonimna pisma, da je sedanje stanje nevzdržno. Na pobudo forumov, ki sem jih že omenil, se je začela širša razprava.

Na republiškem odboru smo se odločili, naj to ne bo samo zadeva pekav, ki delajo v Ljubljani, ampak v vsej Sloveniji. Ta odločitev je bila umestna. Republiški odbor je sprejel sklepe, v katerih zadaljuje strokovne odbore po vsej Sloveniji, da pripravijo določen program, na kakšen način, kdaj in kako spet urediti delo pekav v celotni Sloveniji. Moram reči, da so tovariši resno prišli za delo. Vaše izkušnje pa so povzeli kot vzorec za uspešen začetek realizacije naloge. Odločeno so se za to akcijo zavzeli v Mariboru in Ptujju. Konkretno gre za to, da bi v tistih organizacijah, kjer je možno uvesti dve izmeni, uredili tako, da se uvede troizmensko delo, kjer pa je samo ena izmena, pa se pomakne na jutranje ure.

Podobno je tudi na Primorskem. Ker ima podjetje Žito svoje obrate tudi izven Ljubljane (Dolenjska, Gorenjska), smo z njihovimi predstavniki prav tako govorili. Obiskali smo Kočevje, Novo mesto, Mežlico, Črnomelj. Prav tako smo imeli tudi razgovore s predstavniki na Gorenjskem. V vseh pekarinah, na Gorenjskem in na Dolenjskem, so se odločno zavzeli za ureditev v kratkem času, seveda ne da bi šlo na škodo odjemalcev. Pri vseh razgovorih smo imeli v mislih: urediti je treba nočno delo pekav, na drugi strani pa zagotoviti odjemalcem svež in dober kruh ter izdelke, s ka-

terimi jih oskrbujejo. Pri našem prizadevanju smo zaposlili občinske sindikalne svete z namenom, da pravočasno in na soliden način informirajo kupce o preskrbi kruha, ki naj bo boljša, kot je sedaj. Prav gotovo pa je, da ima tu trgovina in gostinstvo in drugi odjemalci tudi odločujočo besedo, ki se bo morala novemu načinu dela prilagoditi.

Iz vseh razgovorov, ki smo jih imeli, ugotavljamo, da lahko brez težav preidemo na nov delovni čas. Prav pa je, da dokument, ki ga imate pred seboj, spoštujete in ga izpeljete z razumevanjem.

Bili so tudi pomisleki, da bodo temu dogovoru škodovali zasebni peki, ki jih je tudi nekaj v teh krajih. Potrebno bi bilo, da bi občinski sindikalni sveti na osnovi tega dokumenta imeli razgovor tudi z zasebnimi proizvajalci ter naj bi se tudi ti vključili v to akcijo. Predvsem pa to velja za tiste, ki imajo najeto tujo delovno silo. Računamo s tem, da bo nekaj težav, katere pa bomo morali odstraniti.

Na koncu želim, da boste akt v celoti spoštovali, da bodo imeli tudi peki enako življenje, kot ga imajo ostali naši prebivalci.

PREDLOG ZA KOMISIJO

Nato je tov. Drago Petrovič iz Žita predlagal, naj bi obeh delovni organizaciji imenovali svoje predstavnike v komisijo, ki bi problem oskrbe tržišča nadzorovala. S trgovino bi se dogovorila o načinu in poteku oskrbe s kruhom. V razgovorih s trgovino je bilo videti, da je na novi način že pristala. Izrazila pa je željo, obe gospodarski organizaciji, ki podpisata sporazum, naj s posameznimi odjemalci podrobno obdelata načrt oskrbe, ki naj bi bila čim bolj nemotena. Premik izvršen v proizvodnji naj bi imel čim manjši vpliv na samo porabo. Potruditi se bo treba o tem obvestiti kupce čim bolj jasno, kako bo tekla sistem oskrbe. Obe podjetji dajeta tudi določeno zagotovilo, da bo oskrba tekla do 16. ure popoldne.

Alojz Pajnič: Menim, da je predlog tov. Petroviča — preden preidemo na sam podpis družbenega dogovora — zelo umesten.

Konec na 8. strani

Predstavljamo
vam
kolektive

Prispeli smo v Tržič

Obisk pri petnajsti delovni enoti kombinata

22 LET PEKOVSKEGA PODJETJA POD LJUBELJEM — SPRVA NA DELU ZASEBNIKI — PRVI ZAČETKI S 6 LJUDMI — ŽELJA PO NADALJNJEM RAZVOJU

Prvi novoletni dnevi letošnjega leta so bili spet značilni za širjenje živilskega kombinata Žito, saj se je takrat kot nova delovna enota priključilo nekdanje podjetje pekarija Tržič. Referenduma, tako v tržičkem kolektivu, kot tudi v kombinatu Žito, sta pokazala povsem pozitivne rezultate, le-ti pa so po gojevali priključitev tržičskih pekov v kombinat.

Kot običajno, smo tudi ob tej priložnosti obiskali novo priključeni kolektiv, da bi ga predstavili v našem Glasniku vsem bralcem, in povedali o njem pač vse, kar je pri Tržičanih zanimivega.

Kruh, ki ga peče tržičska pekarna, imajo ljudje zelo radi

Opremljen z vsem potrebnim priborom, poučen seveda tudi z napotki urednika se je naš reporter podal na pot; da bi pa »ubil dve muhi na en mah«, je odpeljal s seboj še dve kolegici, ki sta imeli tisti dan v tej novi enoti svoja službena opravila.

TRŽIČ JE MAJHEN IN VELIK

Skrozi meglo, vse od Ljubljane in še malo od Kranja naprej, nas je pot nekoliko za Naklom zapeljala na staro ljubeljsko cesto, ki pa se je nismo prav nič razveselili. Zima je storila svoje in zasekala v asfalt precej široke ter globoke rane. No, kmalu je tudi to minilo in že smo bili v Tržiču. Kraj je sicer majhen, če pa hočeš najti pravi naslov, dovolj velik. Tako smo se dvakrat ustavili, enkrat zašli in končno prispeli na prvi naslov »Pekarija Tržič« v Bečanovo ulico. Tam je uprava in pa obratni prostori, dokaj odmaknjeno vse od središča mesta, pa kar precej skrito.

Domačini so nas že pričakovali in naša akcija se je kar takoj začela. Najprej sem spravil na celuloidni trak potrebno slikovno dokumenta-

cijo, potem pa smo pričeli pogovor o vseh zanimivostih te delovne enote.

SKROMNI ZAČETKI

Razgovor je v začetku stekel z direktorjem enote, Janikom Opaličkim.

Le-ta nam je prikazal razvoj nekdanjega podjetja vse od začetkov izpred 22 let nazaj. Pekarija Tržič je bila ustanovljena leta 1947 kot mestno podjetje. Obratne prostore so imeli tedaj v pekariji nekdanjega zasebnika Martina Romiha na Glavnem trgu. Delalo je 6 ljudi. Kasneje so se pokazale večje potrebe in majhna delavnica ni več zadoščala, prav tako pa niti tedanjim razmeram primerno ni bila strojno opremljena. To je bil vzrok, da so se odločili za gradnjo nove sodobnejše pekarnice. Za gradnjo novega poslojpa se je s celotnim kolektivom vred zavzel tedanji direktor Marjan Tičar. Največja težava pa je bila dobiti primeren prostor za gradnjo in končno so ga dobili v zakotnem kraju v Bečanovi ulici, to je na sedanjem sedežu uprave in pekarnice. Na tem mestu je poprej stala stara kovačija.

S pomočjo občine in banke so uspeli dobiti potreben

kredit v višini 32 milijonov starih dinarjev, s čemer so pokrili stroške gradnje in nabave celotne opreme, ki je sedaj v pekarni. Zgradba je bila dokončana maja 1958, ko so se vselili vanjo in tako delajo v njej že enajsto leto.

ZA NADALJNJI RAZVOJ

»Po desetih letih,« je dejal tov. direktor, »spet ugotavljamo nove pomanjkljivosti, ki niso v skladu z današnjim časom. Manjkajo nam nekateri sodobni stroji in druga pekarska oprema. To pa nas ovira, spričo vedno bolj zahtevnih kupcev, da bi jim ustregli in zadovoljili v celoti vse potrebe tržičša. Morali smo torej poiskati neko pot in odločili smo se za priključitev h kombinatu Žito ter to storili s 1. januarjem letos. Tako naj bi zagotovili nadaljnji razvoj pekarije in popestrili izbiro izdelkov, da bi tržičske odjemalce lahko še naprej zadovoljevali.«

OBRATNI PROSTORI IN PRODAJALNE

Glavni obratovalni prostori so v Bečanovi ulici. V tej zgradbi je dokaj obsežna delavnica, ki ustreza pogojem dela. V njej je ena parna peč s kurjenjem na premog, mešalni stroj, delilni stroj za žemlje in 12 kotlov za gnetenje testa. V zgornjem delu zgradbe je skladišče za moko, tam sta pa tudi sejalni stroj in stroj za stepanje vreč. Do skladišča je zunaj poslopja speljan tudi transportni trak za prenos vreč s tovornjakov. Poleg delavnice v pritličju je še ekspedit za gotove izdelke, pomožno skladišče in upravna pisarna, zraven pa potrebne sanitarije in slačilnice za osebje.

Enota ima v mestu še štiri lastne prodajalne, kjer prodaja svoje izdelke in druge primerne artikole. To so prodajalne na Cesti JLA — o njej je kratek zapis na dru-

V dvoetažni peči pečejo veliko izbiro izdelkov

gem mestu — na Koroški cesti, na Ravneh in Na vagi v Spodnji Preski. Za dostavo izdelkov ima enota tudi en kombi.

PROIZVODNJA IN DELAVCI

Po preselitvi v nove prostore se je delo precej povečalo, zakaj laže se je bilo moč razmahniti. Zato je podjetje tedaj zaposlilo več delavcev in jih šteje enota sedaj skupaj 29. To je omogočilo tudi razširitev trgovske mreže.

Od vseh zaposlenih je 13 pekov, trije transportni delavci — šofer, spremljevalec in skladiščnik — 9 prodajalk, trije delavci v upravi in snažilka.

Pekarna dela v dveh izmenah. Prva dela od 20. do 4. ure, druga pa od 4. do 11. ali 12. ure, pač po potrebi. Dnev-

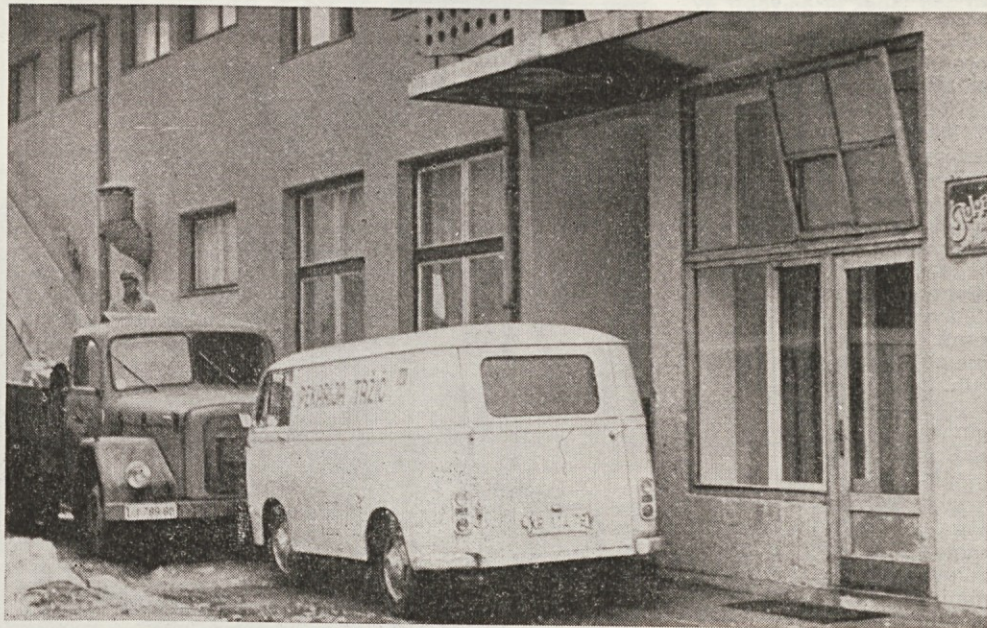
no izdelajo okrog 2200 kg kruha, od tega 1000 kg belega in 1200 kg črnega. Poleg tega spečejo od 3000 do 4000 žemelj, pa še pecivo: sladke in navadne rogljice, štruklje in nekoliko oljnega kruha.

Vse te izdelke prodajajo v svojih poslovalnicah, odjemalci pa so še tržičke trgovine z živili, gostinstvo ter šole in tovarne za svoje menze. Prodajno področje pa sega po vsem Tržiču ter na jug do Naklega in na zahod do Podbrezj.

DISCIPLINA IN ODNOSI

Ko sem se zanimal, kako je z medsebojnimi odnosi, so povedali, da doslej ni prišlo do nobenih nesoglasij, čeprav je kolektiv že naletel na večje težave. Glede delovne

Nadaljevanje na 4. strani

V teh prostorih sta pekarna in uprava enote. Pred vhodom je dostavni kombi

Prispeli smo v Tržič

Nadaljevanje s 3. strani
discipline ni bilo nobenih problemov, zakaj delavci delajo zavestno in doslej ni bilo nobenih neopravičenih izostankov. Enota pa ima tudi

navzven urejene dobre odnose z občino ter s podjetji v okviru svojega področja.

Sicer pa zapišimo še nekaj zanimivosti, zbranih v razgovorih z delavci te enote.

Samoupravljanje in sindikalna dejavnost

Na sliki vam predstavljamo »proizvodni del« kolektiva enote. Nekateri sicer manjkajo. Drugi z leve zgoraj tov. Zadražnik, drugi z desne direktor

Teško je bilo dobiti predsednika sindikalne organizacije, ker je delal v nočni izmeni in je pred našim obiskom že odšel na počitek. Zato pa nam je posredoval podatke o delavskem samoupravljanju in o sindikalnem delu tov. Jože ZADRAŽNIK, predsednik Sveta delovne enote, ki je tudi aktiven sindikalni delavec.

O SAMOUPRAVLJANJU nam je pripovedoval tole:

Samoupravljanje v naši delovni enoti je urejeno tako, da je celotni kolektiv vključen v delavsko samoupravljanje. Tako celoten kolektiv, seveda v kolikor je ves navzoč, neposredno rešuje probleme enote, to je organizacijo dela, načrt proizvodnje in prodaje za naše tržišče, poleg tega pa prošnje in pritožbe članov kolektiva. V lokalnem merilu se svet delovne enote povezuje z domačimi organi občine in tudi s tem v zvezi rešuje probleme, ki se kdaj pojavijo. Svet delovne enote sklepa tudi o posojilih za gradnje stanovanj svojih delavcev, v kolikor kdo zanje zaprosi, seveda pa v mejah finančnih možnosti.

Po priključitvi h kombinatu Žito smo izvolili tudi dva člana za DS kombinata.

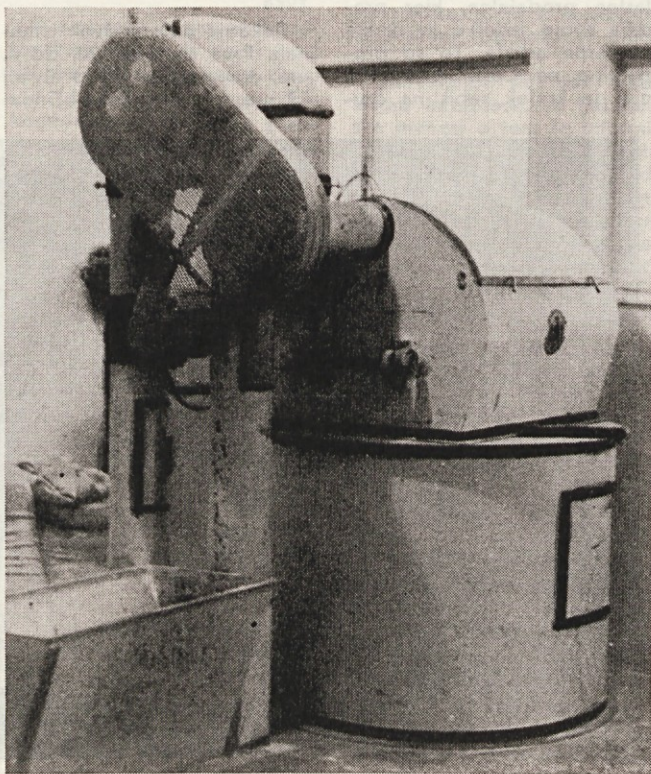
Svet DE pa dela povezano s sindikalnim odborom in ima tudi istočasno delovne zbornice s sindikalnimi sestanki. Problemov je bilo doslej veliko. Zlasti tedaj, ko je začela delovati nova pekarna v Lescah in je prodrla tudi na naše

se je tedaj strinjalo samo osem članov našega kolektiva, zaradi česar je nekaj časa ostalo pri starem. Kasneje smo imeli razgovore v Ljubljani in ob tem predlagali določene pogoje za pripojitev, le-ti pa so bili s strani predstavnikov kombinata sprejeti. Obljubili so, da nam bodo poskrbeli za strojno opremo, ki je nimamo, da ne bo zmanjšano število zaposlenih in da ne bi kdorkoli nekoč rekel, da naša pekarna ni rentabilna in naj bi jo zaradi tega ukinili.

Po teh razgovorih smo naše ljudi obvestili o pogojih, na katere je uprava kombinata Žito pristala. Za tem smo ponovno sklicali referendum, ki je stodostno uspel. Zelje našega kolektiva so sedaj, da bi obljube, ki smo jih dobili, samoupravni organi kombinata čimprej uresničili. Zraven pa naj povem, da tudi naši delavci stremijo za čimprejšnjo ukinitvijo nočnega dela.«

O SINDIKALNI DEJAVNOSTI pa je ob koncu razgovora dejal tole:

»Sindikalna organizacija rešuje vse probleme skupaj s svetom DE. O tem je bilo nekaj govora že prej. Sicer pa sindikalna podružnica precej širi športno in rekreacijsko dejavnost. Vsako leto prireja že tradicionalne sankarske tekme pod Storžičem, na katerih radi sodelujejo vsi člani kolektiva. Vsako leto ob 1. maju imamo izlet, ob koncu leta dedek Mráz obdaruje otroke članov kolektiva, sicer pa naj povem, da naši sicer maloštevilni člani vsako leto sodelujejo tudi na občinskih sindikalnih tekmah, ki jih prireja ObSS ob praznovanju Dneva republike, v streljanju in keg-ljanju.

V prvem nadstropju je nameščen sejalni stroj za moko

POGOVOR V UPRAVI

V upravi enote smo srečali računovodkinjo tov. Mileno Drobnič in administratorko tov. Kristino Dolenc. Obe sta radi spregovorili nekaj besed.

Milena DROBNIČ je v podjetju že 14 let in je povedala tole:

likem podjetju. So pač problemi, ki jih majhno podjetje ne zmore reševati. Sedaj se počasi vživljamo v nov način dela. Upam pa, da velikih sprememb ne bo.«

Kristina DOLENC je v podjetju celo 16 let. Dejala je:

»V kolektiv sem se povsem vživela in ljudi do dobra spoznala. Med seboj se razumemo, zato lahko probleme tudi uspešno rešujemo. Sedaj ob priključitvi k Žitu pa vsakdo

Pogled na del delavnice pekovskega obrača

Pogled na vhod v frgovino na Cesti JLA

»V našem delu se s kolektivom razumemo in ne pride do nesporazumov. Glede priključitve k Žitu se v začetku nismo preveč navduševali. Pozneje smo vse pretehtali in premislili, da bo boljše delati v ve-

računa na boljše, zlasti v pričakovanju novih strojev in s tem glede izboljšanja pogojev dela. Pričakujemo, da se bodo, obljube, ki smo jih dobili ob priključitvi dobili, tudi uresničile.«

Govorita poslovodkinja in prodajalka

Potem, ko smo se na kratko pogovorili s kupci, smo utrgali nekaj časa poslovodkinji tov. Elerjevi in prodajalki pekovskih izdelkov, tov. Premrlovi.

Tov. Rudolfina ELER — na delovnem mestu je tri leta, odkar je bila odprta nova prodajalna — je najprej razkazala prostore in pojasnila njihovo funkcijo. Prodajalna je razdeljena tako, da v enem delu prodajajo kruh, pecivo in žemlje, drugi del pa je prirejen kot slaščičarna. V njem prodajajo slaščice in slaščičarske izdelke raznih vrst, bonbone, čokolado,

piškote, razen tega pa še del delikatesnega blaga, kot konzerve, sendviče, brezalkoholne (kokto, oranžado, sinalko, malinovec, radensko) in žgane pijače ter pivo na drobno, vino pa le v steklenicah.

Zraven prodajnega prostora je še kuhinja, kjer kuhajo kavo, mleko, čaj in kakao, posebej je prostor s 4 mizicami in 16 stoli ter stoječim pultom za goste, prav tako pa posebej sanitarije za goste in posebej za zaposlene, ki imajo še slačilnico, v kleti pa

Govorita poslovodkinja in prodajalka

Nadaljevanje s 4. strani

je skladišče za prodajno blago.

— **Kako imate prodajalno odprto?** nas je zanimalo.

»Delovni čas naše prodajalne je neprekinjen od 5. do 20. ure. To pa zaradi delavcev, ki tudi zajtrkujejo pred odhodom na delo in zjutraj jemljejo kruh ter pecivo. Delamo v dveh izmenah, v vsaki po tri delavke.«

— **Kakšen je promet?**

»Promet je dokaj velik, zlasti tedaj, kadar dobijo delavci plače. V slaščičarski lokal zahajajo zjutraj in opoldne ženske, ki hodijo delat, pa šolska mladina.«

Rudolfina Eler

— **Imate morda kakšne nevsječnosti s pijanci?**

»Teh pri nas ni. Če ugotovimo, da zaide v naš lokal kdo, ki je že pod vplivom alkohola, mu enostavno ne postrežemo. Tako se izognemo sitnostim. Sicer pa je odnos kupcev

in gostov do osebja soliden.

Kot zanimivost naj omenim, da se pri nas dostikrat ustavijo tuji turisti, ki prihajajo skozi Tržič, predvsem Avstrijci, poleti pa tudi dosti Nizozemcev in Nemcev.«

— **Ste torej zadovoljni?**

»Moram reči, da sem zadovoljna z delom in s premijami. Medsebojni odnosi so tudi zelo dobri in si zaupamo, kar je seveda tudi potrebno.«

— **Kako pa gledate na priključitev k Žitu?**

»Vsak od nas misli, da bo bolje, ker bomo v velikem kolektivu, zakaj majhna podjetja že skoraj odmirajo.«

Tov. Vera PREMRL je komaj dobila nekaj časa za pogovor. Povedala je, da je kupcev za kruh in

pecivo vedno kar precej.

»Več prodamo črnega kruha,« je dejala, »poleg kruha pa največ žemlje, precej oljnatega in mlečnega kruha. V naši prodajalni prodajamo predvsem domač kruh, se pravi iz naše pekarnice, izdelke iz Lesc pa prodajajo zlasti živilske trgovine, ne pa naše poslovalnice. Zaradi kruha so ljudje zelo natančni. Sploh, če ni na razpolago svežega kruha; tedaj je ojoj...«

pekarnice v najemu drugi lastniki. Prav zaradi tega sama trgovina tudi ni mogla imeti širše izbire blaga za kupce. Po posredovanju stanovanjskega podjetja Dom pa je kombinatu uspelo pridobiti še ostale nepotrebne prostore in tako trgovino vsestransko razširiti. S pridobitvijo novih pomožnih prostorov je trgovina lahko prešla k izvedbi programa, ki je bil po projektu zamišljen. Novi pomožni in skladiščni prostori sedaj obsegajo 50 odstotkov od celotne površine nove trgovine. Celotna površina namreč znaša 332 kv. metrov, samo trgovina 73,10 kv. metrov, bife pa 45,65 kv. metrov.

Poleg trgovine in bifeja obsegajo prostori sprejemno skladišče, skladišče keksov, čokolade in bonbonov, skladišče vseh pijač, prostor za pripravo jedil in sendvičev, skladišče embalaže, manjši pisarniški prostor in potrebne sanitarije, posebej za zaposleno osebje, posebej pa za goste bifeja. Notranja oprema je povsem nova, med to tudi trije hladilni puliti, v bifeju pa tudi hladilni točilni pult. Vsi prostori so, zlasti trgovina, že od dnevne svetlobe dovolj svetli, ne glede

Res upravičena investicija

TRGOVINSKE PROSTORE NA GOSPOSVETSKI CESTI V LJUBLJANI S OOBNOVILI IN RAZŠIRILI — KUPCI SO ZADOVOLJNI IN PROMET NARAŠČA — NOVA PRIDOBITEV JE BIFE

Ena izmed največjih trgovin Žita v Ljubljani je vsekakor na Gosposvetski cesti, ima pa tudi ugoden položaj, saj je v središču našega mesta. Prav zato so samoupravni organi kombinata lani sprejeli sklep, naj bi ta trgovina v prihodnje postala reprezentativni lokal, urejen po vseh sodobnih načelih, sploh pa zato, ker je bila že v letih nazaj močno obiskana in je ustvarjala dokaj velik promet.

Trgovina, zraven katere je bil pred leti nazaj tudi pekovski obrat, je bila zadnjikrat obnovljena leta 1936, torej še tedaj, pred minulo vojno, ko so jo Ljubljančani poznali pod imenom »Bizjak«.

KAKO JE POTEKALO DELO

Glede na to, da je obisk kupcev stalno velik, so sklenili v kombinatu izvesti obnovo in preureditev trgovinskih in ostalih prostorov v dveh etapah. Z deli so pričeli 1. sept. lani in v prvem delu začeli urejati zadnje poslovne prostore in manjša skladišča, ki so prej služila trgovini kot pomožni skladiščni prostori. Še pred tem pa je bilo treba na novo urediti vso kanalizacijo, ki je bila poprej zelo slabo urejena, električno napeljavo in centralno kurjavo, ki je prej sploh ni bilo. Druga stopnja obnove se je

nato začela 4. novembra. V tej stopnji so preuredili trgovino in povsem na novo zgradili bife, ki ga prej ni bilo. Vsa obnovitvena dela so trajala do 10. decembra lani, ko so bila zaključena. Tedaj je začela poslovati trgovina, bife pa 21. januarja letos.

Ob vsem tem je treba posebej poudariti, da trgovina v času teh obnovitvenih del sploh ni prekinila s prodajo in je nudila vse prodajne artikle nemoteno vsem kupcem, prav tako kot v času rednega poslovanja. To pa je zelo pomembno, saj se v tej trgovini dnevno oskrbuje okrog 2000 kupcev.

podjetje Univerzal iz Ljubljane, inštalacijska dela za vodo- in centralno kurjavo je opravilo podjetje Lavrič iz Ljubljane, sodobno električno napeljavo podjetje Omejc iz Ljubljane, mizarska in pleškarska dela je izvedlo Mizarstvo Ljubljana Vič, ki je izdelalo tudi novo opremo za trgovino in ostale prostore. Po mnenju zastopnikov investici-

Prenovljena trgovina ima dovolj obiskovalcev

torja so bila dela zares solidno opravljena, zaradi česar so novi lokali tudi precej pridobili na zunanem videzu.

na to, da imajo še posebej urejeno sodobno umetno razsvetljavo. Trgovina in vsi prostori pa so opremljeni tudi s sodobno centralno kurjavo, urejeno na podlagi plinskih grelcev.

IZVAJALCI DEL

Zanimalo nas je, kdo je opravil vsa dela. Načrt za obnovo trgovine in vseh prostorov je pripravil projektivni biro inž. Dušana Blagajnetiča, nakar je prevzelo vsa gradbena dela gradbeno

PRECEJ VEČ PROSTORA

Poprej obstoječa trgovina ni imela nobenih pomožnih prostorov. Povsod je bilo čutili popolno utesenjenost, sploh ker so imeli določene površine prostorov prej opuščene

BIFE DOBRO POSLUJE

Najnovejša pridobitev nove trgovine je sedaj pač nova Konec na 6. strani

Laskava ocena kupcev

V prodajalni na Cesti JLA smo ob pultu za prodajo kruha in peciva povprašali nekaj kupcev, kako so zadovoljni s prodajo in kakovostjo izdelkov. Dobili smo nekaj kar zanimivih odgovorov in naj jih torej zapišemo.

Anica DUKIČ, upokojenka: »V tej prodajalni kupujem stalno. Jemljem kruh in tudi druge artikle, kar jih dobim tukaj. S postrežbo in z izdelki sem zelo zadovoljna. Čeprav stanujem na Pristavi, ki je dokaj oddaljena, kupujem tukaj. Kruh iz tržiške pekarnice imam zelo rada.«

Pavel CVEK, usnjar: »V tej trgovini stalno kupujem kruh, seveda črnega, ki je za moj okus boljši. Pa še nekaj, v tej trgovini prodajajo samo kruh tržiške pekarnice, v trgovinah z živili pa tudi iz Lesc.«

Marija ZAGMAJSTER, šivilja: »Kruh kupujem vse-

lej tukaj. Postrežba je zelo dobra.«

Ernest MADJAR, zidar-ski mojster: »Naša družina kupuje kruh, naj bo črn ali bel in pecivo vedno tukaj. Kvaliteta je zadovoljiva, postrežba pa tudi. Posebej moram pohvaliti, ker kruh zavijajo.«

Franc GREGEC, delavec: »Ta trgovina je na zelo primernem kraju, ker jo lahko obišče veliko delavcev. Izdelki so solidni, s postrežbo pa smo vsi zadovoljni. Prodajalke so zelo prijazne, slično kot je prijazno urejen celoten lokal. Tako vsakogar privlači.«

Kupci, so kot kaže, zadovoljni. K temu pač pripomore dobra kakovost izdelkov, ki so naprodaj, pa ustrežljivost zaposlenih prodajalk. Vsekakor velja to prakso obdržati tudi v prihodnje!

Pročelje trgovine bo predvidoma do 1. maja dobilo novo »obleko«

Res upravičena investicija

Nadaljevanje s 5. strani

vi bife, ki ga prej v okviru teh prostorov ni bilo. Ta naj bo služil tako kupcu, kot drugim mimoidočim ljudem, ki jih vodi pot mimo te trgovine v mesto. Bife ima povsem sodoben hladilni prodajni pult, zraven pa aparat za kuhanje ekspres kave, pripravo za kuhanje hrenovk in klobas ter drugega. Poleg vsega ima bife tudi aparat za pripravo smetane, aparat za djuse, aparat za hlajenje brezalkoholnih pijač, poleg tega pa še mlin za mletje kave z dozatorjem. Razen tega ima bife v svojem prostoru še 3 mizice z 12 stoli in štiri visoke mize za postrežbo gostov stoje.

Bife je bil spočetka sicer le deloma obiskan, ker še ni bil tako poznan, sedaj pa so si ga obiskovalci kar »osvojili« in ga prav radi v zelo velikem številu obiskujejo. Sploh pa še zaradi tega, ker si mar-

ši prostor v okviru tega obnavljanja, dosedanja, a obnovljena trgovina. V njej so spet najprej uredili prodajo vseh dosedanjih artiklov, poleg tega pa tudi omogočili prodajo večje količine teh izdelkov. Tu lahko sedaj kupci dobijo predvsem vse izdelke Žita, to je kruh vseh vrst, prav tako pecivo, rolade, dalje testenine, v različne vrečke zavito moko, pa mleko in mlečne izdelke, zraven njih mlečne sladolebarske izdelke, delikatesne izdelke, slašičarske proizvode, kekse in napolitanke raznih vrst, bonbone, bonboniere, čokolado ter izdelke iz čokolade in kaka-va. Trgovina prodaja tudi razne vrste brezalkoholnih pijač, buteljčna vina in žgane pijače.

PRODAJA SE POVEČUJE

Upravičenost te investicije vloženi sredstev se je v do-

vino na Gosposvetski cesti in se prepričali o tem, da je ta trgovina zares sodobno urejena. Ob tej priložnosti smo se pogovarjali s prodajalkami in jih povprašali, kako se v novih okolnostih počutijo in kako so zadovoljni tudi kupci.

Najstarejša med njimi, tov. Dobrinova, nam je povedala tole:

»Počutimo se, kot bi prišle nekam v novo okolje. Smo zares sproščene in imamo tudi več veselja za strežbo. Seveda so tudi kupci zelo zadovoljni. To nam povejo predvsem oni, ki so nas že poprej obiskovali. Po njih fakorekoč usmerjamo naš barometer prodaje.«

Tudi nam je bilo všeč v teh novih prostorih, ki smo si jih imeli možnost ogledati. Res,

Tudi oddelek za prodajo kruha je dokaj širši

drži trditev tov. Dobrinove in upamo, da bo ta prenovljena trgovina zares reprezentančni lokal, ki bo v prihodnje v čast kombinatu Žito.

***

Ob koncu je treba povedati še to, da je za zdaj ure-

jena samo notranost tega trgovskega lokala. V aprilu pa naj bi uredili še zunanjo fasado celotne zgradbe, k čemu naj bi svoj delež prispevalo tudi stanovanjsko podjetje Dom. Fasada naj bi bila urejena do 1. maja letos.

Bife ima najsodobneje urejen prodajni pult

sikateri kupec, ki pride v trgovino, želi ob tem privoščiti tudi kakšno okrepčilo ali osvežilo v novem bifeju.

V bifeju lahko gostje dobijo — poleg običajnih raznih vrst žganih pijač, vina, brezalkoholnih pijač — še kavo, čaj, delikatesne izdelke, kot tudi sendviče, hrenovke ali klobase in narezke, po želji pa goste postrežejo iz prodajalne z raznimi slašičarskimi proizvodi, kot so torte in podobno.

NAJPOMEMBNEJŠA TRGOVINA!

Vsekakor pa je treba poudariti, da je najpomembnej-

sedanjih mesecih že pokazala, saj se je prodaja zelo povečala in kupci trgovino odselej še raje obiskujejo. To pa je za reklamne namene kombinata velikega pomena, ker je trgovina na takšnem kraju v središču mesta, da lahko uspešno reprezentira in propagira proizvodno kot prodajno dejavnost Žita. V razgovoru s predstavniki DE trgovina smo dognali, da se to v zadnjih mesecih že povsem uresničuje, zakaj prodaja se ob novih pogojih in v prikopnih prostorih iz dneva v dan povečuje.

Kmalu po preureditvi vseh prostorov smo obiskali trgo-

V Jugoslaviji je tovrstna industrijska proizvodnja še nova. Oglejmo pa si malo, kako je s tem v Angliji. V nadaljevanju povzemamo misli g. F. Fisherja, strokovnjaka tovarne Baker & Perkins, o tovrstni proizvodnji. Njegova izvajanja o rasti industrijske proizvodnje kolačev v Angliji so toliko bolj zanimiva, ker se tudi v Jugoslaviji približujemo angleškim razmeram na področju slašičarstva izpred 15 do 20 let.

Industrijska proizvodnja kolačev v Angliji sega nazaj v trideseta leta, vendar govorimo o njej kot o samostojni industrijski veji šele po drugi svetovni vojni. V tem obdobju so se pekarska kot tudi keksarska podjetja odločila za proizvodnjo tovrstnih kolačev. Cene kruha so bile od druge svetovne vojne sem kontrolirane, tako da so bili dobički pri prodaji kruha omejeni na najnižjo stopnjo. Peki so odgovorili na dva načina: najprej so z uvajanjem mehanizacije poskušali znižati proizvodne stroške kruha, nato pa pričeli iskati sorodne proizvode, katerih cene niso bile pod kontrolo, to je kolače. Poraba keksov v Angliji v zadnjih 15 letih zastaja tako, da so tudi v tej dejavnosti dobički omejeni z močno

konkurenco. Posamezna podjetja so si skušala povečati količino akumulacije s povečanjem udeležbe prodaje keksov na obstoječem trgu. To pa je pomenilo ostro konkurenco med glavnimi proizvajalci, ki so vlagali ogromne vsote za povečanje mehanizacije in avtomatizacije, za uvajanje novih proizvodov in za prodajne akcije. Rezultat tega je bil, da stroški na zavitek za kupca skoraj niso porasli, vendar pa tudi dobički niso porasli. Zaradi tega so tudi tovrstni proizvajalci pričeli iskati sorodne proizvode ter se prav tako odločiti za kolače.

Tako ene kot druge proizvajalce je komercialni položaj privedel do enakih odločitev in proizvodnih usmeritev. Da pa je bila takšna odločitev možna, je bil potreben razvoj tržišča oziroma potreb in kupnih možnosti odjemalcev v isto smer. Z rastjo dohodkov na splošno ugotavljamo zmanjševanje povpraševanja po cenenih živilskih proizvodih (krompirju), medtem ko povpraševanje po boljših živilih hitreje narašča (po mesu). Podobno kaže statistika v Angliji, da v obdobju rasti dohodkov povpraševanje po kruhu relativno upada, medtem ko povpraševanje po kolačih naraš-

ča. Seveda pa ima tudi to naraščanje svoje meje, če mu proizvajalec ne sledi z novimi proizvodi. Omenimo naj samo že navedeno dejstvo o zastoju porabe keksov v Angliji. Od konca druge svetovne vojne do danes se je dohodek angleškega delavca več kot podvojil, kar je med drugim vodilo tudi k večji porabi kolačev. Poleg tega je v Angliji okrog 50% za delo sposobnih žensk zaposlenih, kar pomeni, da je dohodek družin še hitreje naraščal. Istočasno se je občutno zmanjševal razpoložljivi čas za gospodinjstvo. Ker je peka kolačev tudi v gospodinjstvu »luksuzna« dejavnost, je le-ta med prvimi odpadla z »dnevnega reda«. Gospodinjke so bile prav zadovoljne, če so lahko enostavno kupile industrijsko pripravljene kolače in imele na račun tega več prostega časa.

Ostali dejavniki, ki so tudi omogočili porast industrijske proizvodnje kolačev, so prometne zveze. Tako razvoj transportnih poti in sredstev omogoča skrajševanje razdalj in časa, potrebnega za pot od proizvodnje do zadnjega kupca. Razvoj radia in predvsem televizije je tudi omogočil vstop kolaču v vsako družino. Hkrati je vse večja uporaba tržnih raziskav zagotovila razvoj proizvodov in jih približala željam odjemalcev.

Vsi ti nagibi so vplivali tako, da je industrijska proizvodnja kolačev postala ena najbolj dinamičnih vej v živilski industriji. Leta 1966 je poraba tovrstnih kolačev v Angliji dosegla 36.000 ton ali 6,8 kg na prebivalca. Od te porabe je bilo 60% proizvedenih v 10 velikih industrijskih podjetjih katerih delež pa še narašča.

Konec na 13. strani

KORAK NAPREJ S ČASOM

ZAKAJ PROIZVAJAMO INDUSTRIJSKO PRIPRAVJENO MEHKO PECIVO

Proizvodnja mehkega peciva, sadnih kolačev, marmornih kolačev in švicarskih rolad je v kombinatu stekla ob koncu preteklega leta. Rezultati so vsekakor zadovoljivi in povsem izpolnjujejo kalkulacijska predvidevanja. Prekosili pa so nas kupci, saj je povpraševanje zlasti po roladah mnogo večje od prvotnih predvidevanj, ki niso vključevala učinka izpodrinjanja sorodnih proizvodov. Vzroke za tak uspeh lahko iščemo v skrbno izbranih surovinah in navodilih za pripravo mehkega peciva, ki zagotavljajo izjemno kvaliteto, ter tudi v zelo primerni embalaži.

V Jugoslaviji je tovrstna industrijska proizvodnja še nova. Oglejmo pa si malo, kako je s tem v Angliji. V nadaljevanju povzemamo misli g. F. Fisherja, strokovnjaka tovarne Baker & Perkins, o tovrstni proizvodnji. Njegova izvajanja o rasti industrijske proizvodnje kolačev v Angliji so toliko bolj zanimiva, ker se tudi v Jugoslaviji približujemo angleškim razmeram na področju slašičarstva izpred 15 do 20 let.

Industrijska proizvodnja kolačev v Angliji sega nazaj v trideseta leta, vendar govorimo o njej kot o samostojni industrijski veji šele po drugi svetovni vojni. V tem obdobju so se pekarska kot tudi keksarska podjetja odločila za proizvodnjo tovrstnih kolačev. Cene kruha so bile od druge svetovne vojne sem kontrolirane, tako da so bili dobički pri prodaji kruha omejeni na najnižjo stopnjo. Peki so odgovorili na dva načina: najprej so z uvajanjem mehanizacije poskušali znižati proizvodne stroške kruha, nato pa pričeli iskati sorodne proizvode, katerih cene niso bile pod kontrolo, to je kolače. Poraba keksov v Angliji v zadnjih 15 letih zastaja tako, da so tudi v tej dejavnosti dobički omejeni z močno

konkurenco. Posamezna podjetja so si skušala povečati količino akumulacije s povečanjem udeležbe prodaje keksov na obstoječem trgu. To pa je pomenilo ostro konkurenco med glavnimi proizvajalci, ki so vlagali ogromne vsote za povečanje mehanizacije in avtomatizacije, za uvajanje novih proizvodov in za prodajne akcije. Rezultat tega je bil, da stroški na zavitek za kupca skoraj niso porasli, vendar pa tudi dobički niso porasli. Zaradi tega so tudi tovrstni proizvajalci pričeli iskati sorodne proizvode ter se prav tako odločiti za kolače.

Tako ene kot druge proizvajalce je komercialni položaj privedel do enakih odločitev in proizvodnih usmeritev. Da pa je bila takšna odločitev možna, je bil potreben razvoj tržišča oziroma potreb in kupnih možnosti odjemalcev v isto smer. Z rastjo dohodkov na splošno ugotavljamo zmanjševanje povpraševanja po cenenih živilskih proizvodih (krompirju), medtem ko povpraševanje po boljših živilih hitreje narašča (po mesu). Podobno kaže statistika v Angliji, da v obdobju rasti dohodkov povpraševanje po kruhu relativno upada, medtem ko povpraševanje po kolačih naraš-

ča. Seveda pa ima tudi to naraščanje svoje meje, če mu proizvajalec ne sledi z novimi proizvodi. Omenimo naj samo že navedeno dejstvo o zastoju porabe keksov v Angliji. Od konca druge svetovne vojne do danes se je dohodek angleškega delavca več kot podvojil, kar je med drugim vodilo tudi k večji porabi kolačev. Poleg tega je v Angliji okrog 50% za delo sposobnih žensk zaposlenih, kar pomeni, da je dohodek družin še hitreje naraščal. Istočasno se je občutno zmanjševal razpoložljivi čas za gospodinjstvo. Ker je peka kolačev tudi v gospodinjstvu »luksuzna« dejavnost, je le-ta med prvimi odpadla z »dnevnega reda«. Gospodinjke so bile prav zadovoljne, če so lahko enostavno kupile industrijsko pripravljene kolače in imele na račun tega več prostega časa.

Ostali dejavniki, ki so tudi omogočili porast industrijske proizvodnje kolačev, so prometne zveze. Tako razvoj transportnih poti in sredstev omogoča skrajševanje razdalj in časa, potrebnega za pot od proizvodnje do zadnjega kupca. Razvoj radia in predvsem televizije je tudi omogočil vstop kolaču v vsako družino. Hkrati je vse večja uporaba tržnih raziskav zagotovila razvoj proizvodov in jih približala željam odjemalcev.

Vsi ti nagibi so vplivali tako, da je industrijska proizvodnja kolačev postala ena najbolj dinamičnih vej v živilski industriji. Leta 1966 je poraba tovrstnih kolačev v Angliji dosegla 36.000 ton ali 6,8 kg na prebivalca. Od te porabe je bilo 60% proizvedenih v 10 velikih industrijskih podjetjih katerih delež pa še narašča.

Konec na 13. strani

Bife je opremljen z mizicami in puliti za stoječe goste

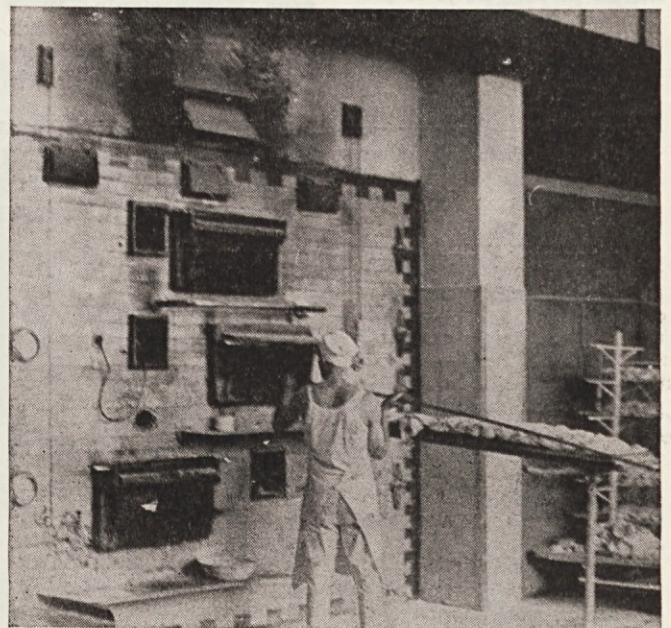
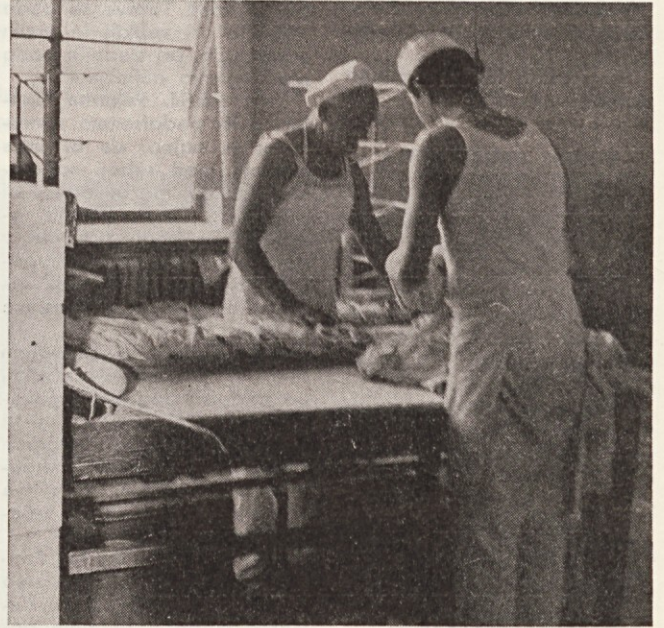
Starega v Kranju ni več

Staro se umika novemu. To geslo se v kombinatu vse bolj uveljavlja, ker se v programu nadaljnega razvoja pojavlja težnja čim več obratov modernizirati in rekonstruirati. Tako se je zgodilo tudi s pekarno v Kranju, kjer so lani opravili prvo stopnjo, v začetku marca pa pričeli z drugo stopnjo rekonstrukcije.

Ob dnevu žena, 8. marcu so zadnjikrat pekli v starih

dvoetažnih pečeh in tudi zadnji dan delali v dosednji oblikovalnici. V ponedeljek, 10. marca pa so gradbeni delavci že začeli s podiranjem obeh prostorov. Ob rekonstrukciji bodo prenovili oblikovalnico, namestili sodobno tračno peč, preuredili kotlovnico na tekoče gorivo, medtem ko so jo sedaj kurili s premogom. Dela naj bi po predvidevanjih trajala en mesec in pol.

Fotografije prikazujejo že zadnje faze dela v pekarni in oblikovalnici. Odslej se bo delovni postopek odvijal povsem drugače

Pomemben mejnik v pekarstvu

Nadaljevanje z 2. strani

Posvetoval sem se z obema predsednikoma, kdo naj bi prišel v to komisijo, ki bi skrbela za dobro oskrbo trgovine oziroma odjemalcev s kruhom in ostalim pecivom. Dobil sem naslednji predlog: Kombinát »Žito« Ljubljana: Drago Petrovič, Ivan Curk, Ivan Zore.

Pekarna »Center«: Zvito Saksida, Janez Zatler, Matija Mirtič.

Ta predlog je bil soglasno sprejet.

PODPIS DRUŽBENEGA DOGOVORA

Nato so prebrali družbeni dogovor, tov. Pajnič pa je še postavil vprašanje:

»Ali so na prečitani dogovor še kakšni predlogi in pripombe? Če jih ni, preidemo na sam podpis družbenega dogovora.«

Predstavniki kombinata »Žito« Ljubljana, Pekarne »Center« in Mestnega odbora sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije Ljubljana so nato ob 10. uri podpisali

DRUŽBENI DOGOVOR O RAZPOREDTVU DELOVNEGA ČASA V PEKARSTVU.

Alojz Pajnič: »Izročam vam pravkar podpisani družbeni dogovor z željo in težnjo, da boste pri izvajanju družbenega dogovora res dosledni in pri tem dosegali čim boljše poslovne uspehe, delavci pa čim boljše zadovoljstvo v proizvodnji. Čestitam!«

SPORAZUMNE UGOTOVITVE

Za tem so podali svoja mnenja še posamezni zastopniki obeh delovnih organizacij in poudarili, koristnost podpisa tega sporazuma. Povedali so tole:

Marjan Jerman, tehnični direktor Žita: »Izročil bi vam pozdrave našega glavnega direktorja, ki je sedaj na zdravljenju, da je vesel, ko je prišlo do sodelovanja med dvema podjetjema, ki opravljata isto dejavnost na področju mesta Ljubljana. V tej panogi delam že vrsto let. Moram pa reči, da je to prvi dogovor, ki ne temelji samo na ekonomski osnovi, ampak je sklenjen v dobrobit človeka peka kot človeka in ne kot peka proizvajalca. Razvoj te industrije bo pripomogel v prihodnje, da bomo pritegnili v našo dejavnost nove kadre, ki jih sedaj nismo uspeli dobiti prav zaradi tega, ker so pogoji dela povsem drugačni kot v ostalih dejavnostih našega gospodarstva.

Ponovno želim pozdraviti vse navzoče, čestitam k prvemu dogovoru z željo, da bi se ti dogovori razvijali še naprej. To sodelovanje naj se pokaže tudi na praktičnem delu. Naš namen je skupne moči dati v dobro delo, dobro postrežbo našega kupca.«

Knez Martin, direktor Pekarne Center: »S podpisom sporazuma smo napravili korak naprej k zblizanju nekdanjih podjetij. Želim, da bi ta sporazum služil za bodočo

sporazume, za bodoča sodelovanja, da bi obe podjetji dosegli čim večje gospodarske uspehe.«

Tov. Curk, Žito: »Na tem sestanku smo se zbrali vsi ti isti, ki nas smatrajo ljudje za najboljše. Podpisani dogovor moramo spoštovati. Prepričan pa sem, da bomo nalefeli na težave, ki pa se jih ne smemo ustrašiti. Težave se bodo pojavile pri velikih in malih odjemalcih, pri slednjih bodo prav gotovo najtežje.«

Tov. Mirtič, Pekarna Center: »Ob podpisnem sporazumu je nujno, da bi obe podjetji med seboj sodelovali ter da ne bi eden ali drugi izkoriščal začetnih težav, ki se bodo pojavile v delovni organizaciji. Prepričan sem, da bo začetek težak, predvsem glede dostave kruha.«

Alojz Pajnič: »Zadovoljen sem, da si takoj v začetku, po podpisu dogovora, poveste svoje probleme, da ne bi kasneje prišlo do nerodnih situacij. Zato ponovno ugotavljam koristnost postavitve komisije, ki bo čimprej reševala probleme.«

Jože Klasič, Pekarna Center: »Pravilno je, da smo podpisali dogovor, ki bo dejansko izboljšal delovne pogoje pekov. Proizvajati je treba ekonomsko in ne samo v enostransko korist. V našem podjetju bomo zbrali vse sile, da bo kupec zadovoljen s preskrbo kruha.

Tov. Zore, Žito: »V sestavu, ki smo se zbrali, ugotavljamo, da bomo imeli težave. Da je bila sedaj vsa izbira blaga na trgu, smo z delom pričeli že zelo zgodaj. V prihodnje obe podjetji ne bosta mogli imeti isto uro enakih količin in izbire na tržišču. Zato je vsestranska naloga

obeh podjetij, kako informirati trgovce in kupce.

Poudariti moram, da je naša naloga dogovor spoštovati, kupce pa oskrbovati do 16. ure popoldne.«

Tov. Omerza: »Menim, da so težave v našem ekspeditu, predvsem pri embalaži enega in drugega podjetja. Zato je nujno, da to uredimo, vsako podjetje mora imeti svojo embalažo. Zaposlene delavce, odgovorne za embalažo, je treba v primeru nevestnega poslovanja tudi kaznovati.

Kader v ekspeditu je treba navaditi na ekspeditivnost, stranki pa zagotoviti, da bo svež kruh dobila tudi v popoldanskem času.

Da je prišlo do nesporazuma, je več krivde na Žitu kot na Pekarni Center. Vendar je s tem treba prenehati. Žito je sedaj to akcijo sprožilo prek sindikata.«

Pajnič Alojz: »Na zadnjem sestanku s predstavniki proizvodnje smo se dogovorili, da je treba nujno angažirati vsa sredstva informacij, to je od TV in radia do vseh časnikov. Zato predlagam, da bi ta komisija, ki smo jo danes imenovali, imela vsa pooblastila od vaših delavskih svetov, da skliče tiskovno konferenco s predstavniki informacij ter temeljito obvesti javnost. Konferenca naj bi bila vsaj 10 dni prej, preden bi prešli na nov način oskrbe.

Osebnno zadovoljstvo imam v tem, da ta družbeni dogovor ne bo rešil samo to vprašanje, ampak še nekaj več, dosegli boste sožitje med vami.«

Tov. Pajnič se je nato navzočim zahvalil za sodelovanje in sestanek zaključil ob 10.30 uri.

Družbeni dogovor

Na osnovi napotkov, vsebovanih v 50., 51. in 52. členu Temeljnega zakona o delovnih razmerjih in na osnovi 18. in 19. člena Temeljnega zakona o ugotavljanju in delitvi dohodka delovnih organizacij, ki uveljavlja predpis družbenega dogovarjanja, in z namenom, da se uredi problem stalnega nočnega dela v pekarstvu sklenuje:

PEKARNA »CENTER« LJUBLJANA, ŽIVILSKI KOMBINAT »ŽITO« LJUBLJANA IN MESTNI ODBOR SINDIKATA DELAVCEV KMETIJSTVA, ŽIVILSKE IN TOBAČNE INDUSTRIJE LJUBLJANA

DRUŽBENI DOGOVOR

o razporeditvi delovnega časa v pekarstvu

1

Podpisniki dogovora so soglasni v tem, da Pekarna »Center« Ljubljana in Živilski kombinat »Žito« Ljubljana v svojih obratih proizvodnje kruha postopoma zmanjšujeta trajanje nočnega dela delavcev v pekarskih obratih z namenom, da se delovni in življenjski pogoji prizadetih delavcev izboljšajo.

2
Postopno zmanjšanje trajanja nočnega dela sta na osnovi tega dogovora zadevni proizvodni delovni organizaciji dolžni urediti v svojem samoupravnem aktu takole:

a) s 1. marcem 1969 se razporeditev delovnega časa spremeni tako, da se bo delo delavcev v pekarskih obratih pričelo ob 22. uri;

b) pripravi dela, v katero sodi priprava testa, kurjenje peč, ogrevanje delavnic in razna vzdrževalna dela strojev ter drugih naprav, se čas pričetka navedenih del ne omejuje;

c) tehtanje, deljenje in oblikovanje raznih oblik kruha in peciva se prepušča med 16. in 22. uro;

d) delo za soboto in dneve pred prazniki se ne omejuje na določen čas, ker mora delovna organizacija preskrbeti tržišče s kruhom za dva dni;

e) državni in republiški prazniki so za delavce v pekarstvu dela prosti dnevi in sicer:

1. in 2. januar, 27. april, 1. in 2. maj, 4. in 22. junij, 1., 29. in 30. november.

V primeru, da državni prazniki sovpadajo z nedeljo, se tretjega dne že normalno dela v proizvodnji. To zahteva specifičnost proizvodnje in redna oskrba odjemalcev s svežim kruhom in pecivom.

3

Ta dogovor velja do 1. 3. 1970. Do tega dne je treba proučiti rezultate takšne razporeditve delovnega časa in se dogovoriti, kako še bolj zmanjšati nočno delo, če bodo rezultati predlaganega delovnega časa to narekovali.

4

Mestni odbor sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije Ljubljana pristopa k temu dogovoru kot sopodpisnik z navedenima delovnimi organizacijama z željo, da se doseže sporazum med proizvajalci kruha in peciva ter trgovskimi delovnimi organizacijami o novi obliki oskrbe s proizvodi.

K temu sporazumu lahko pristopijo tudi ostali proizvajalci z območja Ljubljane.

Sporazum, ki naj bi bil usklajen med poslovnimi sodelavci, ne sme imeti za posledico slabšo oskrbo odjemalcev s kruhom in pecivom, zato je nujno, da se delovni čas dostave in prevzema kruha oblikuje v sporazumu.

5.

Proizvodni organizaciji prevzemata obveznost, da bosta oskrbovali trgovino,

obrate družbene prehrane in gostinstvo do 16. ure popoldne, razen ob sobotah in dnevih pred prazniki, ker se dostava lahko podaljša glede na potrebe trga.

6.

V primeru neizpolnjevanja tega dogovora v celoti ali v njegovih posameznih delih je kršilec dolžan strankam poravnati ob kršitvi vso nastalo materialno škodo.

7.

Na podlagi predloga enega izmed podpisnikov in v sporazumu z vsemi podpisniki se lahko določila tega dogovora v posameznih delih ali v celoti spreminene.

8.

Ta dogovor morajo odobriti najvišji organi samoupravljanja v delovnih organizacijah oziroma pristojni organi organizacij, ki so sklenile dogovor.

9.

Družbeni dogovor stopi v veljavo osmi dan po podpisu vseh v dogovoru navedenih strank.

10.

Izvajanje dogovora kontrolira pristojna delovna inšpekcija.

11.

Morebitne spore iz dogovora rešuje pristojno gospodarsko sodišče.

Ljubljana, 12. februarja 1969.

Pekarna »Center« Ljubljana:
Matija Mirtič, s. r.
Živilski kombinat »Žito« Ljubljana:
Mišo Lipuš, s. r.

Mestni odbor sindikata delavcev kmetijstva, živil in tobač. ind. Ljubljana:
Lojze Pajnič, s. r.

PRILOŽNOST ZA LETNI ODMOR

Počitniška skupnost Ljubljana-Moste organizira tudi letos letovanje v svojih počitniških domovih za člane kolektivov in njihove svojce. Zato obveščamo delovne enote in sindikalne odbore, da seznanijo svoje člane z možnostmi, ki jih PS nudi. Po želji podjetij zagotovi PS za vso sezono skupaj določeno število ležišč, s katerimi podjetja nato lahko sama razpolagajo.

Cene penzijskih uslug v letu 1969 so naslednje:

	ND
Maj, junij in september za osebe nad 10 let	23.00
Za otroke do 10 let s posteljo	16.25
Za otroke do 10 let brez postelje	11.50
Za julij in avgust za osebe nad 10 let	30.00
Za otroke do 10 let s posteljo	22.50
Za otroke do 10 let brez postelje	15.00

Rok za prijave je od 15. marca do 15. aprila 1969.

Počitniška skupnost Moste nudi poseben popust le tistim podjetjem, ki so podpisala pogodbe o poslovnem tehničnem sodelovanju; zanje znašajo penzijske usluge:

	ND
Maj, junij in september za osebe nad 10 let	21.00
Za otroke do 10 let s posteljo	15.75
Za otroke do 10 let brez postelje	10.50
Za julij in avgust za osebe nad 10 let	26.00
Za otroke do 10 let s posteljo	19.50
Za otroke do 10 let brez postelje	13.00

Počitniški domovi bodo letos poslovali v naslednjem času:

Portorož od 30. aprila do 20. septembra
Crikvenica od 11. junija do 20. septembra
Bohinj od 20. junija do 20. septembra
Jadrano od 11. junija do 20. septembra
Novi grad od 21. junija do 10. septembra
Recepicijska služba je v Proletarski ul. 1, soba 11-12 in sicer: vsak dan od 10. do 14. ure, v sredo in petek pa tudi popoldne od 14. do 17. ure.

Letovanje je 7, 10, oziroma 14 dni; možnost je rezervirati prevoze z avtobusi podjetja SAP.

Vse informacije posreduje Počitniška skupnost Ljubljana-Moste, telefon 315-945.

Še naprej skrb za borce NOV

ČLANIAKTIVA ZB BORCEV JE ŠE VEDNO POMEMBNA, NIČ MANJ PA SKRB ZA REŠEVANJE NJIHOVIH PROBLEMOV V PRIHODNJE

Borci Žita so imeli 22. februarja svoj občni zbor, ki se ga je udeležilo 36 aktivnih članov, 20 je bilo opravičenih, štirje pa neopravičeno odsotni.

Po izvolitvi delovnega predsedstva in ostalih organov zbora je podal svoje poročilo dosedanji predsednik tov. Mišo Lipuš, ki je med drugim nakazal dosedanje delo odbora in aktiva nasploh, pri tem pa poudaril, da so člani aktiva v minulem obdobju vselej doprinali svoj delež k uresničevanju programa razvoja kombinata in se tudi sicer aktivno vključevali v druge akcije ter v politično življenje kolektiva. Število članstva je od lani naraslo, ker sta se priključili dve novi enoti, s čemer se je ta osnovna organizacija Žita številčno okrepila. Na drugi strani pa je treba omeniti, da starejši člani ZB počasi drug za drugim zapuščajo svoja delovna mesta in odhajajo v zaslužni pokoj.

Samoupravni organi in vodstvo kombinata, na čelu z glavnim direktorjem, so kazali doslej dosti razumevanja za težnje delavcev-borcev, pri čemer pa je seveda posredovalo vodstvo

in krepitev kombinata. Na drugi strani pa bodo morali samoupravni organi kombinata še nadalje posvečati primerno skrb problemom borcev, ki vendarle vsi še niso rešeni.

Pogled na delovno predsedstvo zbora borcev NOV

aktiva. Skrb za borce se je pokazala zlasti lani v tem, da je bilo nekaj od njih poslanih na dodatni odmor, za kar so sredstva posredovali samoupravni organi kombinata. Odbor aktiva pa je skušal tudi držati stike z borci, ki so bili dlje časa bolni in jih obiskoval ter skromno obdaroval.

Pomemben dogodek vsako leto je zbor borcev ob 4. juliju; lani so se v ta namen zbrali v Kamniški Bistrici, kjer so preživeli prijeten dan v naravi, ob kramljanju in krajših izletih v bližnjo okolico. Ta zbor jim je ostal v prav lepem spominu in želijo tradicijo še naprej ohraniti.

BORBENO ŠE NAPREJ

Seveda pa naloge borcev še niso zaključene. Še naprej bodo morali biti med pobudniki za nadaljnje šir-

močno in da bo dobilo vir novih dohodkov, s tem pa tudi možnost za izboljšanje standarda delavcev.

Pri vsem tem imajo veliko vlogo notranji odnosi in odnosi navzven. Med vsemi delavci mora vladati solidarnost, dobre odnose pa je treba poglobljati tako s strani starejših kot mlajših delavcev. Vsak v svoji delovni enoti naj bo pobudnik za vse navedene akcije, pri tem pa ne pozabiti tudi na volitve v samoupravne organe, kjer naj bi organizacija ZB zelo aktivno sodelovala pri predlaganju in izbiri kandidatov v nove svete enote ter v DSK.

UPRAVIČENE MISLI

Sledila je zelo živahna in podrobna razprava, v kateri je sodelovalo precejšnje število udeležencev. Iz razprave smo posneli nekatere najpomembnejše misli:

— ob uvedbi novega pravilnika o delitvi dohodka in OD so bili skoraj vsi borci dokaj prikrajšani zaradi svojih prejemkov, kar bi bilo treba nujno popraviti,

— premalo so upoštevani starejši in oslabei borci, ki ne morejo več tako pospešeno opravljati svojega dela kot nekdanji, pa so zaradi tega prikrajšani ali s kvalifikacijami ali s prejemki,

— odnosi nekaterih mlajših delavcev niso preveč dobri do starejših in bi morali priti vsi skupaj do primernega sporazumevanja,

— nekateri borci še nimajo primerno urejenih pogojev za stanovanje,

— gledati bi morali na tiste, ki počasi odhajajo v pokoj, da bi jim s solidnimi prejemki omogočili ko-

likor toliko primerne pokojnine,

— vsi pa se zavedajo, da niso upravičeni samo do pravic, temveč jih v prihodnje čakajo še nadaljnje dolžnosti, kot je bilo že prej nakazano. Zato so sklenili še v naprej strniti svoje sile in delati v korist vseh, to je kombinata, kolektiva in sebe.

ploskanjem, dva člana pa sta mu v imenu aktiva izročila skromni darila aktiva ZB. Tovariš Mišo je bil vidno ginjen in presenečen, saj je v tem videl izraz pravega tovarštva, ki se je kovalo v najtežjih časih naše narodne zgodovine, v krvi in boju, kot je tudi sam ob tej priložnosti v zahvalo povedal.

Tovarišici iz Kočevja sta bili tudi obdarovani

SLOVO OD PREDSEDNIKA

Na vrsti je bilo nato poročilo nadzornega odbora in soglasno sprejeta razrešnica dosedanjemu odboru aktiva.

Ob tej priložnosti se je dosedanji predsednik tov. Lipuš zahvalil vsem sodelavcem in borcem nasploh za dosedanje dolgoletno sodelovanje ter se od vseh poslovil, ker je s tem, odhajajoč v pokoj, odložil funkcijo predsednika. Ganljivo je bilo slovo od dosedanjega dolgoletnega predsednika, ki so ga navzoči nagradili za njegova prizadevanja z dolgotrajnim

NOVI ODBOR

V imenu kandidacijske komisije je tov. Cankar predlagal kandidate za novi odbor aktiva: tov. Slovenca, Zoreta, Puglja, Gozdnikarjevo, Pogačarjevo, Vrbinca, Šilca, Ravnikarja in Lahajnarjevo, dodatno pa sta bila še predlagana tov. Čačić in Šuc. V nadzorni odbor pa so bili predlagani tov. Ožbot, Nagličeva in Kirnova. Vsi so bili soglasno izvoljeni.

Imenovana je bila še posebna komisija, tov. Slovenec, Zore in Vrbinca, ki naj bi se zavzela pri pristojnih v vodstvu in samoupravnih

Konec na 10. strani

Udeleženci zbora — skoraj polnoštevilno zbrani — pošiljajo poročilo tov. Lipušu

ŠE NAPREJ SKRB ZA BORCE NOV

Nadaljevanje z 9. strani
organih kombinata, naj bi vse pereče zadeve in težnje, ki so jih iznesli tovariši, tudi v resnici pozitivno rešili.

Omembe vredno je tudi, da so bile žene-borke v

Tov. Šuc se je v imenu borcev zahvalil tov. Lipušu

čas Dneva žena obdarovane s skromnimi darili.

Občni zbor je nato soglasno podal naslednje predloge, ki naj bi bili pozitivno rešeni v korist zaposlenim borcem:

NE PRETIRANE ZAHTEVE

— dopolnil naj bi se pravilnik podjetja v korist borcev NOV tako, da bi vse bolezni do 30 dni podjetje izplačevalo stoodstotno, ker je ugotovljeno, da so starejši in imajo obolenja od vojnih naporov, razen tega pa je prav pri njih re-

lativno najmanj bolezenskih izostankov,

— vsi člani kolektiva, ki so dve leti pred upokojitvijo, naj bi ta čas prejeli poseben dodatek 10% na mesečni dohodek, ker bi se s tem njihovo poprečje za odmero pokojnine popravilo in ne bi bili v skrbeh zaradi pokojnin,

— kvalifikacije in ocene delovnih mest, ki jih borci NOV zasedajo, naj se dosledno upoštevajo, kot je to že bilo sprejeto pri organih samoupravljanja,

— oslabelem borcem je treba nujno zagotoviti, da ostanejo z enakimi osebnimi dohodki delovnih mest, ki so jih zasedali, ne glede na to, če bi jih premestili na nižje ocenjena delovna mesta,

— odločbe, ki doslej o priznanju kvalifikacij niso bile izdane, naj bi samoupravni organi takoj izdali, ker jih doslej borci še niso prejeli,

— vsakemu delavcu, ki je v podjetju vrsto let in je s tem doprinal svoj delež k razvoju kombinata, pa bi šel v pokoj, naj bi priznali nekaj udeležbe ob dobičku podjetja,

— poveča naj se odpravnina na leto zaposlitve, ker je sedanja že res samo simbolična,

— upokojenim borcem naj se omogočijo nadaljnji stiki s kolektivom s tem, da jih aktiv vabi na vsakoletni zbor, omogočiti pa jim bi morali tudi letovanja v počitniških domovih kombinata pod enakimi pogoji kot zaposlenim. T. B.

Predaja daril dolgoletnemu tovarišu in predsedniku

Dosledno naprej!

Nadaljevanje s 1. strani

nanjepolitične zadeve in obrambne naloge, podrediti ureditvi samoupravljanja, kajti le tako se bomo lahko učinkovito borili proti birokratskim in vsem drugim negativnim težnjam.

Deveti kongres je opravil veliko delo tudi s tem, ko je razčlenil škodljive pojave nacionalizma in se hkrati zavzel za doslednost pri uresničevanju in razvijanju neodvisnosti posameznih narodov. V kongresnih dokumentih je zapisano, da nismo samo zveza samoupravljalcev, temveč tudi enakopravnih, neodvisnih narodov in narodnosti. Temelj resnične svobode, neodvisnosti in enakopravnosti ljudstva pa je družbeni in ekonomski položaj delovnega človeka, oziroma narobe: družbeni položaj delovnega človeka ne more imeti socialistične vsebine, če se ne uresničuje načelo svobode, neodvisnosti in enakopravnosti naro-

dov. Zato pa je treba odnose med narodi obravnavati kot stalno zelo občutljiv problem. Zveza komunistov mora ostati dosledna svoji politiki popolne in resnične enakopravnosti narodov in narodnosti, njihovega bratstva in enotnosti.

Ena izmed značilnosti kongresa je bila kritična, malone polemična obravnavo raznih vprašanj. Tovariš Tito je bil že na začetku opozoril, naj bo kongres kritičen, naj analizira vzroke, ki so zavirali še hitrejši razvoj. Kritičnost pri obravnavanju problemov je značilna za vso našo Zvezo komunistov in dokazuje njeno demokratično razvitanost. Kritičnost pa je treba seveda razločevati od demagogije, ki jo je tovariš Tito ostro obsodil. Demagogija delovne ljudi slepi, zavira njihov delovni polet, odvrta njihovo pozornost od dejanskih problemov. Sicer že sam ustroj delavskega samoupravlja-

nja izmika demagogom tla izpod nog. Kjer je samoupravljanje razvito, tam puhle besede naletijo na

PESTER SESTAV DELEGATOV

Med delegati IX. kongresa ZKJ so bili ljudje skoraj vseh starosti, skoraj vseh poklicev in strok, vseh narodnosti, ki žive v Jugoslaviji, in različnega staža v ZK. Ta sestav je bil torej izredno pester.

Na kongresu je bilo navzočih 11 deklet in mladeničev, ki niso starejši od 20. leta, med temi kar 7 deklet. Eden delegatov je imel celo komaj 17 let, na drugi strani pa sta bila le dva delegata starejša od 60 let.

Nepričakovano je bilo na kongresu med delegati 18 takšnih, ki so bili sprejeti v ZK leta 1968, dva pa celo leta 1969.

Pozornost je vzbudilo še dejstvo, da sta bila dva delegata brezposelna, eden kvalificiran delavec, drugi pa z visoko strokovno izobrazbo.

Kot delegat je bil prisoten na kongresu tudi en miličnik. Delegati so zastopali vse narodnosti, ki žive pri nas. Le dve narodnosti — nemška in italijanska — sta bili zastopani samo s po enim delegatom.

slab odmev in kmalu dobijo ustrezen odgovor. Izvir demagogije je namreč v preživelih metodah, zlasti v birokraciji, ki ji sistem samoupravljanja ni pogodu.

Vsekakor lahko zapišemo, da je kongres izražal dejansko stanje Jugoslavije in njenega samoupravnega socializma, dejanske težnje jugoslovanskega delovnega ljudstva na notranjem in zunanjepolitičnem področju. Delegati so govorili odkrito, o dobrih in slabih straneh današnjega stanja, zavedajoč se, da pomanjkljivosti lahko odpravimo le tedaj, če jih poznamo. In prav v tej odkritosti, ki je izražala dejansko stanje, je največja vrednost kongresa; prav zato lahko rečemo, da je bil kongres na visoki ravni.

In končno je izraz dejanskih teženj socialistične Jugoslavije tudi ponovna izvolitev tovariša Tita za predsednika Zveze komunistov Jugoslavije. S to izvolitvijo se je izpolnila na nešteti sestankih izrečena želja jugoslovanskih komunistov in vseh delovnih ljudi, kajti Tito pomeni toliko kot naprej, dosledno naprej po začrtani poti!

O BORCIH NOV

IZ REFERATA TOVARIŠA TITA NA IX. KONGRESU ZKJ

Dovolite mi, tovarišice in tovariši, da poudarim ob tej priložnosti izreden prispevek, ki so ga dali borci narodnoosvobodilne vojne, fako med vojno kot tudi pri naši socialistični graditvi.

S svojimi izkušnjami, poletom in nenehno aktivnostjo dajejo borci tudi sedaj dragocen prispevek k celotnemu družbeno-političnemu in družbeno-ekonomskemu razvoju naše države. Kot posamezniki in kot organizacija borcev pomagajo izvajati program ZKJ in cilje Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, izpolnjevati naloge družbene in gospodarske reforme in razvoja naše samoupravne socialistične družbe. Poseben pomen ima pritegovanje borcev narodnoosvobodilne vojne in socialistične revolucije k pripravi narodov za obrambo države in krepitev njene obrambne sposobnosti. Dragocena je tudi udeležba borcev pri čuvanju in razvijanju pridobitev revolucije, pri negovanju revolucionarnih tradicij narodnoosvobodilne borbe. Takšno delovanje borcev veliko prispeva k vzgoji mladih rodov, ki so pripravljene skupaj z udeleženci NOV in vsemi delovnimi ljudmi odgovorno sprejeti revolucionarno

dediščino in prevzeti breme za nadaljnji socialistični napredek.

Zveza komunistov je, upoštevajoč družbeni in politični prispevek borcev, dajala velik pomen in posvečala pozornost njihovega vsehstranskega političnemu in družbenemu zavzemanju. Hkrati se je zavzemala tudi za hitrejšo reševanje socialnih ekonomskih, zdravstvenih in drugih vprašanj borcev. Takšno stališče Zveze komunistov in aktivnost združenj borcev NOV ter naših predstavniških in izvršilnih organov sta prispevala k temu, da je bilo veliko problemov borcev NOV hitreje in popolneje rešenih, čeprav so tu še zamude, ki niso vedno posledica objektivnih težav.

Upoštevajoč vse to, se bo zavzemala Zveza komunistov za hitrejšo in doslednejšo reševanje problemov in za razvoj njihove vsestranske družbene dejavnosti. Komunisti v organih samoupravljanja in družbeno-političnih skupnostih so dolžni, opirajoč se na pobude in družbeno-politično pomoč Zveze združenj borcev NOV, posvečati tem vprašanjem veliko pozornost in iskati ustrezne ter trajne rešitve!

POMEMBNOST POŽARNE VARNOSTI

Naši časopisi večkrat seznanjajo ljudi o požarih, ki so pogost pojav v naši državi. Če analiziramo vse te nastale požare, vidimo, da smo za marsikateri požar krivi sami, ker nismo upoštevali vseh požarno varnostnih predpisov. Se vedno se marsikdo ne zaveda, kakšno škodo lahko povzroči požar in kakšne so materialne posledice.

— skrbeti je treba, da so vsa gasilna sredstva uporabna in dostopna ter ne smejo biti založena, temveč na vidnem mestu,

— vsi prehodi v obratih morajo biti prosti,

— prepovedana je uporaba odprtih luči in uporaba odprtega ognja,

— pri vsakovrstnem varjenju je treba paziti, da ne bi povzročili požara,

takem prostoru ne prižiga ogenj,

— pri uporabi plina iz jeklenk ali omrežja obstaja nevarnost, če se ta napolnjava ali naprava malomarno ali neprevidno uporablja; če se občuti v prostoru duh po plinu, je potrebno, preden se prižgejo naprave, prostore dobro prezračiti; plinske jeklenke je potrebno shranjevati na hladnem prostoru in jih je prepovedano postavljati v bližini toplotnih napeljav; nastale okvare je potrebno takoj sporočiti pristojnemu strokovnemu organu,

— sušenje perila nad pečo ali ob peči ni samo vzrok za požar, temveč tudi za zastrupitev z ogljikovim monoksidom,

— pri uporabi grelnih teles je treba paziti, da bodo le-ta vedno odmaknjena in izolirana od vnetljivih snovi,

— ker je igra otrok z vžigalicami nešteto vzrok požarov, moramo paziti, da otroci ne pridejo z njimi v dotik,

— pri komorah v pekarnah je treba upoštevati vsa požarno varnostna navodila,

— v mlinu je potrebno redno odstranjevati mlevski prah, kar je pogoj za preprečevanje prašnih eksplozij,

— pri delu s Phostoxinom je potrebno tablete nameščati na kovinske podstavke,

— kadar zapuščamo delo, se moramo prepričati, če ne obstaja nevarnost požara; prepričati se moramo, če so

vse električne naprave izključene.

Poleg vseh teh navedenih ukrepov pa je potrebno upoštevati vzgojo zaposlenih glede vsakdanjih varnostnih ukrepov, ki jih morajo zaposleni na delovnem mestu upoštevati. Še vedno se pojavljajo primeri, da se delavci ne zavedajo, kakšno ogromno škodo lahko povzročijo z malomarnostjo na delovnem mestu. To velja za kajenje na nedovoljenem mestu, odmetavanje cigaretnih ogorkov in vžigalic, odlaganje pepela v lesene zabojke, uporaba kuhalnikov, uporaba odprtega ognja in luči. Ljudje se ne zavedajo, da s takšnim malomarnim

početjem lahko povzročijo škodo sebi in celotni skupnosti.

Da bomo izboljšali požarno varnost v kombinatu, je dolžnost nas vseh, da vedno in povsod upoštevamo požarno varnostne predpise, ker le z upoštevanjem teh bomo lahko preprečili visoke izdatke naši skupnosti. Prav tako so po Pravilniku o varstvu pri delu dolžni obratovodje, izmenovodje in drugi delavci prijaviti vsakogar, ki krši te predpise. Neupoštevanje požarno varnostnih predpisov ali kršenje le-teh, se šteje kot hujša kršitev delovne dolžnosti, kar lahko dovede tudi do odpusta iz podjetja.

Vsi zaposleni v kombinatu so dolžni, da upoštevajo požarno varnostne predpise, ki jih določa zakon in Pravilnik o varstvu pri delu.

E. Š.

Tretje mesto za Žitove smučarje

Občinska zveza za telesno kulturo Ljubljana Moste-Polje je organizirala tudi letos, in sicer 8. februarja, v Kranjski gori, občinsko sindikalno prvenstvo v smučanju. Tekme so bile v veleslalomu, za starejše člane, članice in mladinke na 750 m dolgi progji z 32 vrati, za člane in mladince pa na 1000 m dolgi progji s 40 vrati.

Od 200 prijavljenih je nastopilo 162 tekmovalk in tekmovalcev. Od teh je dosegel končno uvrstitev 90, medtem ko jih je bilo 72 diskvalificiranih ali pa so odstopili.

O končni uvrstitvi ekip so odločali najboljši doseženi časi enega tekmovalca v razredu starejših članov, dveh v kategoriji članov, enega med članicami in enega med mladinci vsakega kolektiva.

Smučarji so člani 21 delovnih organizacij, šol in krajevnih skupnosti s področja občine, med njimi je bilo prijavljenih tudi 6 tekmovalcev in 2 tekmovalki kombinata Žito.

Omembe vredno je, da je kombinirana ekipa Žita v sestavi 5 tekmovalcev v tako številni in močni konkurenci dosegla častno 3. mesto za ekipama Saturnusa in Kolinske tovarne, pustila pa je za seboj mnoge ekipe z izkušenimi tekmovalci, tako tudi Papirnico Večče.

Izmed smučarjev Žita je dosegel najsolidnejšo uvrstitev Kuret med starejšimi člani z 2. mestom in časom 1.07,7. Lipicer je bil v tem razredu sedmi s časom 1.07,8. — Pri članicah je bila Grünfeldova dvanajsta s časom 2.25,1, medtem ko je bila Blažičeva diskvalificirana. — Med člani je bil Schlamberger osemnajsti s časom 1.33,0, Kunšič osemindvajseti s časom 1.47,7, medtem ko sta bila Baggia in Ponikvar diskvalificirana. — Med mladinci je bil Habjan deveti s časom 1.26,6.

Ekipni vrstni red: 1. Saturnus 6.21,6, 2. Kolinska tovarna 7.28,2, Žito 8.02,6.

Kot posebnost teh tekem, ki pa ni posameznikom glede športne discipline preveč v čast, naj omenim, da je tekmovalna komisija namreč diskvalificirala — med mnogimi drugimi — tudi tri, ki so zamudili na start: Vengusta (Papirnica), Kregarjevo (Saturnus) in Blažičevo (Žito).

DOPISUJTE V
GLASNIK ŽITO,
KI JE VAŠE GLASILO!

Pokvarjena električna napeljava je pogost vzrok požarov

Našteli bi samo nekaj primerov o požarih in njihovi škodi. V letu 1967 je bilo na območju Slovenije ugotovljenih 1119 požarov, ki so povzročili nad dve milijardi škode. Pri teh nesrečah je bilo 13 smrtnih žrtev, 93 oseb pa je bilo huje poškodovanih. Požarna škoda zadnja leta vse bolj narašča. V letu 1965 je bilo škode zaradi požarov nad eno milijardo, v letu 1966 pa že blizu dve milijardi.

Vzroki požarov so bili naslednji: nepazljivost, gradbena pomanjkljivost, električna napeljava, železniške lokomotive, eksplozije, strele, samovžig, otroška igra in namerni požigi.

V letu 1967 je bilo v Sloveniji 6 katastrofalnih požarov, ki so povzročili nad eno milijardo škode.

Da ne bi prišlo do tako velikih finančnih škod doma ali v delovnih organizacijah, je treba upoštevati naslednje:

— vsi zaposleni v kombinatu morajo biti seznanjeni s požarno varnostnimi predpisi in s praktično uporabo vseh gasilnih aparatov,

— strogo je prepovedano kaditi v vseh obratovalnih prostorih, kajti tudi moka je vnetljivo sredstvo,

— prepovedano je odlaganje vročega pepela ali ogorkov v lesene zabojke ali na odprt prostor,

— vse dimne in kurilne naprave morajo biti izdelane po predpisih; te naprave je treba občasno pregledati,

— mastne krpe se morajo shranjevati v posebne kovinske zabojke,

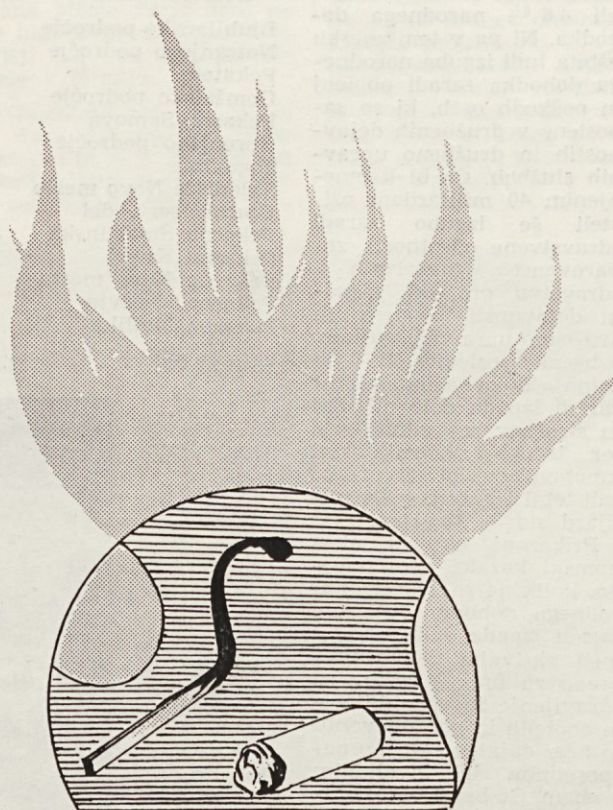
— prepovedana je uporaba raznih električnih kuhalnikov v vseh obratih kombinata,

— električna inštalacija mora biti izdelana po predpisih in ne sme biti preobremenjena. Pregledati je treba večkrat električno napeljavo,

— premeščene varovalke so večkrat vir nesreč in požarov, zato je potrebno, kadar varovalka pgregori, ugotoviti napako in vložiti predpisano novo varovalno patrono; to pa lahko opravi le električar,

— vse lahko vnetljive snovi je potrebno shranjevati v posebnih skladiščih,

— pri uporabi lahko vnetljive snovi so hlapi tekočine izredno vnetljivi, posebno, če uporabljamo bencin v zaprtem prostoru; zato je potrebno pri uporabi teh snovi imeti okna odprta ali pa paziti, da se v

Vžigalice in ogorke je nevarno odmetavati!

V vseh proizvodnih obratih je prepovedano kaditi

Zmanjšujmo stroške boleznin!

PRIKAZ BOLEZNIN IN STALEŽA V KOMBINATU
LETA 1968

Temelji narodnega gospodarstva so proizvodna sredstva in proizvodna sila. Gospodarnost pa je razmerje med vloženimi sredstvi in doseženimi rezultati.

Če je delo najvažnejši dejavnik v gospodarstvu, lahko štejemo človeka za osnovo v stroju gospodarstva. Delo — kot družbeni proizvod — pomeni materialno osnovo v življenju. Če od tega bruto proizvoda odštejemo materialne stroške in amortizacijo, dobimo narodni dohodek. Preostali del — čisti dohodek — pa se deli na osebne dohodke in rezervne sklade.

Proizvajalne sile so ljudje — torej zdrave osebe, medtem ko so bolniki in invalidi gospodarski in socialno zdravstveni problem. Bolezni in poškodbe vplivajo na ekonomiko družbe na dva načina: znižujejo dohodke in zahtevajo izdatke. Bolniki in poškodovanci ne delajo, družba pa vlagata sredstva za njihovo zdravljenje oziroma njihovo ponovno poklicno usposobljenost. Če ne ozdravimo oziroma nam jih ne uspe medicinsko, psihično in socialno rehabilitirati in ponovno vrniti v produktivno delo, so potrebna dodatna družbena sredstva za njihovo vzdrževanje.

Razumljivo je, da si družba kot celota prizadeva, da bo izpad delovnih dni aktivnega prebivalstva zaradi obolenj, poškodb, invalidnosti in prezgodnje smrti kar najmanjši. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije pomeni prezgodnja smrt osebe v zreli aktivni življenjski dobi poprečno izgubo 7000 delovnih dni. Vemo tudi, da vsakdo od nas od 20. do 40. leta starosti s svojim delom vrača družbi tisto, kar je vložila za nas od rojstva do dne, ko smo se usposobili za samostojno delo. Šele po 40. letu starosti vsak od nas vrača družbi »presežek dela«, kar prispeva k izboljšanju življenjske ravnine prebivalstva. Sleherni izgubljeni dan pomeni resnično izgubo — ki zmanjšuje narodni dohodek.

Ugotovitev, da se naglo podaljšuje življenjska doba, nas mora še bolj spodbujati k večji in bolj organizirani skrbi za ohranitev telesne in duševne kondicije vsega prebivalstva — do najvišje možne starostne življenjske meje. Le s smotrnim in trajnim delom v utrjevanju zdravja in preprečevanja obolenj in poškodb — nam bo uspelo zavreti naraščanje števila delovnih invalidov.

Pri dobri organizaciji in skrbi za zdravega človeka je urejeno zdravstveno varstvo ob uspešni zdravstveni politiki dejavnik, ki neposredno vpliva na rast produktivnosti prebivalstva.

RAJE PREVENTIVA KOT ZDRAVLJENJE

Hkrati je treba spremeniti miselnost zdravstvenih služb, naših gospodarstvenikov in celotne družbe, da postane človekovo zdravje problem šele takrat, ko ga izgubi. Naše delo se mora razvijati predvsem v ohranjanju in utrjevanju zdravja, kar je z ekonomske presoje ceneje in uspešnejše kot pa zdravljenje. Družba mora dojeti, da se

učinkovito preventivno delo resnično zdi v nekem trenutku navidezna »izguba vloženih sredstev«, ki se ji prav radi izognemo. V resnici pa so v preventivno delo vložena sredstva tista, ki se bogato obrestujejo z manjšim številom bolnikov in delovnih invalidov, z boljšim zdravstvenim stanjem in večjo produktivnostjo prebivalstva. S tem zmanjšujemo potrebe po najdražji obliki, to je po bolnišničnem varstvu.

Izguba narodnega dohodka zaradi obolenj in poškodb se je na primer že v letu 1964 približala 40 milijardam starih dinarjev ali 4,6 % narodnega dohodka. Ni pa v tem znesku všteta tudi izguba narodnega dohodka zaradi obolenj in poškodb oseb, ki so zaposlene v družbenih dejavnostih in družbeno upravnih službah. Če bi k omenjenim 40 milijardam prišteli še izgubo zaradi zdravstvene odsotnosti zavarovancev, zaposlenih v zdravstvu, prosveti, socialni dejavnosti, prometu in družbeno upravnih službah, oziroma posledice, ki jih prinaša delovna invalidnost zaradi izpada delovnih dni in stroškov za vzdrževanje ter izguba delovnih dni kmetovalcev, bi se približali letni izgubi čez 100 milijard starih dinarjev.

Prikazani okvirni ekonomski kazalci nam povedo, kolikšne so izgube narodnega dohodka že samo zaradi izpada delovnih dni med aktivnim delom prebivalstva brez stroškov za zdravljenje in rehabilitacijo obolelih in poškodovanih in brez dajatev začasno nesposobnim in invalidnim osebam. Če bi odsotnost zaradi obolenj in poškodb zmanjšali samo za 10 %, bi se narodni dohodek na leto povečal za okrog 10 milijard starih dinarjev in še več.

MILIJONI DELOVNIH DNI

Ob koncu naj povemo, da izgubimo v Sloveniji letno

okrog 8.600.000 delovnih dni aktivnih zavarovancev zaradi obolenj, poškodb in strežbe bolnih svojcev, pri čemer niso vračunani porodniški dopusti.

Mnenja smo, da ni odveč, ker smo v malo daljšem uvodu precej podrobno prikazali stanje, kakršno je v Sloveniji zaradi izostajanja z dela ob bolj ali manj upravičenih boleznih. Rezultati so gotovo presenetljivi, da ne rečemo porazni.

Iz malega raste veliko. Morda en delavec misli, da je malo, če izostane z dela zaradi bolezni ali pa tudi »boleznin« en, dva, tri ali teden dni. Toda tistega malo se nabere veliko, če je veliko takšnih delavcev samo v eni delovni enoti, da ne rečemo v celotnem podjetju. V Sloveniji pa podjetij ni malo in zato so številke izostalih dni tako porazno velike, zato je izguba v dinarjih milijardna.

In kako je bilo lani v našem kombinatu? Tudi to pot smo pripravili pregled boleznin in bolezenskih izostankov, da bi vsi naši delavci imeli jasno sliko, kakšno je bilo stanje v posameznih delovnih enotah. Pri tem smo delili bolezenske izostanke, katerih vzrok so bile nesreče, porodi in ostali primeri bolezni. Pri postavki o ostalih boleznih je število dni izostankov največje. Med njimi pa so tudi obolenja, ki zahtevajo daljše zdravljenje in nego. Sicer pa pokaže sliko naslednja razpredelnica (v dnevih):

Delovna enota	nesreče	porod	ostalo	skupaj
Ljubljansko področje	155	153	1.259	1.567
Notranjsko področje	35	109	538	682
Pekate	93	400	1.074	1.567
Domžalsko področje	95	268	554	917
Pekarna Samova	103	173	1.604	1.880
Gorenjsko področje	8	721	1.081	1.810
Trgovina	—	314	586	900
Skladišče Novo mesto	53	—	80	133
Uprava serv. del	81	478	1.081	1.640
Pekarna Šmartinska	394	168	2.199	2.751
Pekarna Kranj	45	162	1.033	1.240
Pekarna Novo mesto	96	310	449	855
Pekarna Kočevje	4	99	590	693
Pekarna Metlika	—	—	99	99
Skupaj dni	1.162	3.355	12.227	16.744

Pogosto so vzrok daljšim obolenjem nesreče pri prihajanju na delo in odhajanju z dela. Zato pozor, da ne bi prišlo do tako grozljivih prizorov, kot je ta na sliki.

IZOSTANKI SO NARASLI

Skupni stalež je torej 16.744 izgubljenih dni, kar zneso 6,01 %. V primerjavi z lanskim letom, ko je bilo staleža 14.082 dni ali 5,05 %, je v letošnjem letu za 0,96 % višji stalež.

Pri tem moramo upoštevati, da je bilo lansko poprečje zaposlenih 830 delavcev, v letu 1968 pa 894. Pri tem je treba pripomniti, da sta se na novo priključili pekarna Novo mesto s 1. 1. 1968 in pekarna Metlika s 1. 4. 1968.

Nesreč pri delu je bilo v letu 1968 za 350 dni več, kot v preteklem letu. Predvsem se je ugotovilo, da je bilo veliko nesreč zaradi neupoštevanja varnostnih predpisov. Porodniški dopusti so večji v primerjavi s preteklim letom za 568 dni. Ostale bolezni pa so porasle za 1.726 dni v primerjavi s preteklim letom.

Pri ostalih boleznih moramo upoštevati predvsem daljša obolenja, pri katerih je potrebno zdravljenje pri specialistih. Vse te bolezni pa znašajo 3.684 dni izostanka, kar se izkaže v posameznih DE takole:

DE Ljubljansko področje 370 dni, Notranjska 235 dni, Pekate 297 dni, Pekarna Samova 815 dni, Gorenjska 78 dni, Trgovina 126 dni, Uprava 314 dni, Pekarna Šmartinska 770 dni, Pekarna Kočevje 176 dni, Pekarna Kranj 279 dni, Pekarna Novo mesto 221 dni.

Lani je bilo do 30 dni staleža izplačanih 271.991,65

din boleznin, leta 1967 pa 202.158,94 din. To pomeni, da je bilo lani za 69.832,71 din več izplačanih boleznin.

Od vseh zaposlenih je bilo lani več kot 30 dni v staležu le 35 delavcev, kar je zelo malo. Večina delavcev pa je bila v staležu samo do 30 dni, pri čemer gre do boleznine v breme podjetja. To pa je posebna politika komisij pri Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje, ki nočejo podaljšati bolniškega staleža delavcem tudi v povsem upravičenih primerih, samo da ni treba plačevati nadomestila Komunalnemu zavodu, temveč le-to bremeni podjetje.

NUJNO POTREBNI UKREPI

Ob vseh dogajanjih v lanskem letu pa prihajamo do nekaterih zelo kritičnih ugotovitev.

Res da je lansko povečanje dni izostankov zaradi bolezni v primerjavi z letom 1967 delno posledica priključitve dveh novih delovnih enot in s tem povečanja števila delavcev v našem kombinatu. Kljub temu pa ponovno opozarjam na naslednje:

a) bolje bi bilo, da bi imel kombinat — tako kot nekoč prej — možno evidenco bolezni, če bi smeli dodelati delavci samo k določenim zdravnikom, s katerimi bi bil kombinat prek ZD pogodbeno vezan, ne pa da hodijo prosto po svoji izbiri pač k tistim zdravnikom, ki delavcem meni nič tebi nič priznajo bolniški stalež, pa so bolni ali pa tudi ne;

b) graje vreden je sploh postopek zdravnikov, ki izdajajo bolniške liste delavcem in jim priznavajo staleže za nazaj, mnogokrat v zelo dvomljivih primerih;

c) uprave delovnih enot bi morale pravočasno javljati socialni službi posamezne primere bolezni in tudi same imeti točen pregled nad izostanki delavcev, kar bi omogočalo boljšo kontrolo,

Konec na 13. strani

KORAK NAPREJ S ČASOM

Nadaljevanje s 6. str.

Ko se je industrijski pek odločil za proizvodnjo kolačev, je imel dve možnosti

Po eni strani naj bi krenil po poti klasičnega slaščičarja, ki proizvaja mehko pecivo na enak način kot doma gospodinja, v mali pečici v ozadju svoje trgovine. Če dela tako, potem ta pek ni ravno moder, kajti opraviti mora sorazmerno prav toliko dela kot slaščičar, upora-

Omenjeni trije sestavni deli so med seboj tesno povezani. Izbira surovin in navodil za izdelavo pogojujejo uporabnost mehanizacije in obratno. Od uporabljene mehanizacije je odvisen prihranek živega dela. Večji obseg proizvodnje zahteva povečanje dostavne relacije in podaljševanje časa od proizvodnje do prodaje; to pa škoduje svežosti kolača, čemur je treba zopet prilagoditi surovine in upora-

uporabo cenejših navodil za izdelavo, na drugi strani pa zaradi zmanjšanja proizvodnih stroškov dopušča uporabo tudi nekoliko zahtevnejših — dražjih navodil za pripravo oziroma izdelavo. Uporaba avtomatizirane linije tako poveča produktivnost mehanizacije kot tudi živo delo, da se delež amortizacije v sestavi cene ne povečuje, hkrati pa se de-

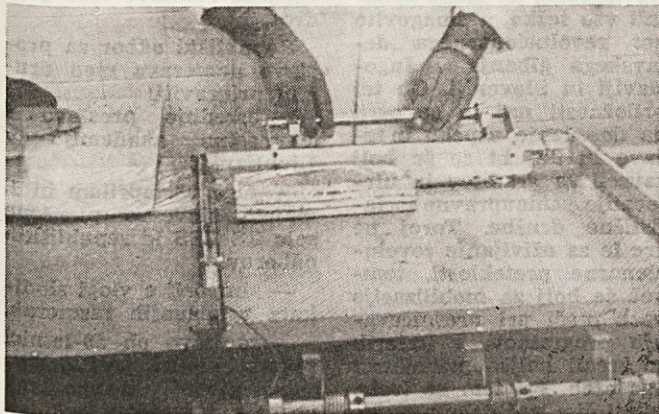
lež osebnih dohodkov bistveno zmanjša.

Primerjava naše današnje proizvodnje s proizvodnjo na avtomatski liniji za proizvodnjo mehkega peciva kaže šest do osemkrat večjo produktivnost zaposlenega ob taki liniji.

Proizvodnja v Lescah je stekla in pokazali smo odjemalcem, da gremo z novimi proizvodi v korak s svetom. Pri načinu proizvodnje smo za zdaj rekli šele »a«, kdaj bomo zbrali pogum in sredstva za »b«, pa prepustimo analizi strokovnih služb in odločitvi samoupravnih organov.

M. S.

tež vsakemu posamezniku. Torej naj bi vsak dober in zavesten delavec imel možnosti za napredek na eni strani, na drugi pa naj bi bila dana možnost nuditi delavcem takšna delovna mesta, ki jim bi glede na njihove zmožnosti najbolj ustrezala. To pa so osnovni pogoji za doseganje delovnih učinkov tudi v celoti. Tretje področje je vprašanje izpolnjevanja delovnih nalog, vprašanje od-

S tem strojem zavijajo nove proizvode peciva

biti prav tako visoko kvalitetne surovine in prodajati po približno istih cenah, kar mu zožuje trg in onemogoča velike serijske industrijske proizvodnje. Ob vsem tem pa mora še amortizirati svojo dražjo opremo, pokriti stroške distribucije in kriti precej višjo režijo.

Industrijski proizvajalec je bil pod pritiskom ekonomske nuje prisiljen izbirati drugo pot. Konkurenčnejši mora biti od malega peka oziroma slaščičarja in to v cenah, stalnosti in enakosti kvalitete ter v tem, da so njegovi proizvodi povsod in vselej na razpolago, če naj račun na največjo izrabo tržišča. To mu lahko zagotavlja le velika serijska proizvodnja na avtomatiziranih proizvodnih linijah za mehko pecivo. Tri osnovne postavke kalkulacije surovine, delo in stroški dostave so sestavni deli, ob katerih se proizvajalec odloča za uvajanje najsodobnejših avtomatov in za veliko serijsko proizvodnjo.

biti ustrezne embalažne materiale. Ob upoštevanjih vseh teh nagibov pa ne smemo pozabiti, da mora biti končni proizvod dober za uživanje, odlikovati ga mora predvsem rahlost in sočnost.

Vrednost surovin v kolačih znaša od 50 do 60 % prodajne cene. Kako daleč gre proizvajalec s pocenjenjem navodil za uporabo, je odvisno med drugim od odnosa med stroški surovin in proizvodnimi stroški. Zelo ugleden angleški proizvajalec je odkril, da je lahko povsem uspešno konkuriral tudi na osnovi zelo kvalitetnih proizvodov, ki temelje na dragih surovinah, čeprav je bil proizvod zato nekoliko dražji. Če hočemo zažeti čim širše tržišče in prodajati proizvode v vsa gospodinjstva, je potrebno prilagoditi velikost in kvaliteto, to je ceno kolačev za odjemalce z različno kupno močjo. Uporaba najsodobnejših naprav zlasti za mešanje surovin nam omogoča na eni strani

Bogo Bratina novi direktor Ljubljanskega področja

Po odhodu dosedanjega direktorja tov. Miša Lipuša je prevzel to dolžnost v DE Ljubljansko področje tov. Bogo BRATINA, doslej sodelavec v ekonomsko razvojni službi kombinata. Čeprav je v podjetju že nekaj mesecev, naj ga bralcem predstavimo.

Rojen je bil 22. novembra 1933 v napredni delavski družini — oče je bil aktivist NOV — v Titovem Užicu, nakar je leta 1946 prišel s starši v Ljubljano. Po končanem šolanju na TSS v Ljubljani je odslužil vojaški rok v oficirski šoli v Karlovcu, nato pa se je naprej zaposlil pri okrajni upravi za gozdarstvo. Za tem je aktivno delal v ZK in bil nato od leta 1963 do 1968, ko je prišel k Žitu, organizacijski sekretar občinskega komiteja ZK Ljubljana Moste Polje, lani pa je tudi zaključil šolanje na Višji šoli za organizacijo dela v Kranju.

Omenimo naj, da je bil v času šolanja mladinski aktivist in se je udeležil več akcij v letih od 1947 do 1950 v mladinskih delovnih bri-

gadah, kjer je večkrat prejel naziv udarnika.

Pri Žitu je od 1. avgusta lani, letos, 20. februarja pa je postal direktor Ljubljanskega področja. Zaprsoili smo ga za krajši razgovor.

— Pri Žitu ste že sedem mesecev. Kako ste se vživeli v okolje?

»Kombinat Žito sem poznal že prej, tudi razmere in odnose v njem. Zato sem se hitro vživljal in se osebno dobro počutilim. Upam, da bom lahko tudi v prihodnje uspešno in dobro delal, seveda ob sodelovanju ostalih.«

— Kako pa sedaj na novem delovnem mestu direktorja?

»Ne bi želel govoriti o preteklosti. Mislim pa, da je sam kolektiv delovne enote dokaj v redu. Pojavlja pa se mnogo organizacijskih problemov, ki jih nameravam začeti najprej reševati. Drugo vprašanje je ustalitev kadrovske politike, ki naj bi, poleg izboljšanja sedanjega kadrovskega sestava delavcev v enoti, pomenila tudi spodbudi-

govornosti in notranjih odnosov. Pri urejanju notranjih odnosov pa je moja želja imeti vselej odkrit pogovor in jasno pot brez ovinkarjenja, brez zakritosti in odvratanja odgovornosti s sebe na druge.«

— Kaj pa sodelovanje s samoupravnimi organi?

»Glede samoupravnih organov v enoti pa želim, da bi oni ustvarjali poslovno politiko in bi prevzemali odgovornost nase. Ne bi namreč rad, da bi kot direktor nastopal v odnosu do članov sveta delovne enote kot nekakšen dirigent, pač pa bi želel več njihove samostojnosti in več razmišljanja o raznih problemih.«

— Ali pri uveljavljanju vaših načel čutite s strani kolektiva že kakšno pomoč?

»Novi pravilnik o osebnih dohodkih mi bo precej pomagal pri mojih težnjah za

Konec na 14. strani

Zmanjšujemo stroške bolezni

Nadaljevanje z 12. str.

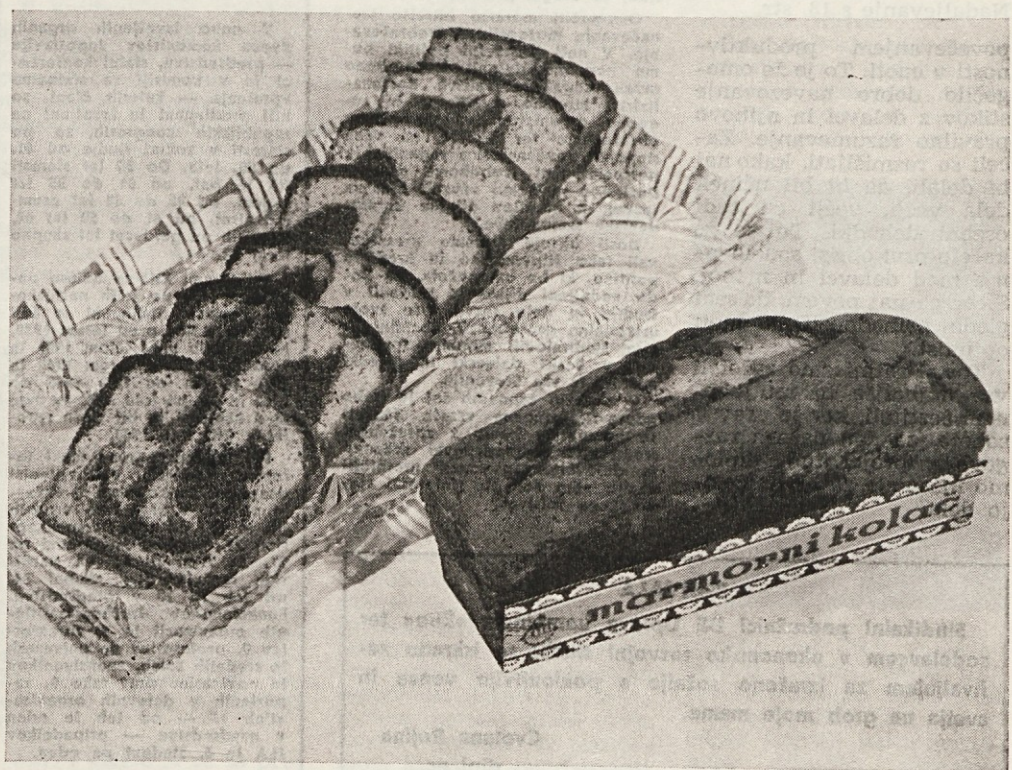
d) na delovnih sestankih bi morali vodje enot, sindikalni delavci in samoupravni organi prikazovati delavcem, koliko škode povzročijo, če izostajajo z dela zaradi namišljenih bolezni ali nediscipline, pa hočejo to kasneje skriti z raznimi potrdili o boleznih;

e) tudi uprava kombinata naj bi posegla v polemiko o tem, ali zdravniki, zdravniške komisije in zavod za socialno zavarovanje ravnajo pravilno, če prenašajo vsa finančna in moralna bremena na podjetja, pa če

je to v skladu z zakonom ali ne.

Da podprem zadnje citirano točko, naj navedem samo primer delavke v pekarni Samova, za katero je dokazano, da iz zdravstvenih razlogov ne more opravljati svojega dela, a ji komisija kljub temu noče priznati povsem upravičenega bolniškega staleža.

Menda bi bilo treba vzeti v zaščito predvsem delavce, ki so dejansko bolni, vse ostale pa v smislu s predpise obravnavati njihovim boleznim ali pa »boleznim« primerno. S. G.

Marmorni, sadni kolači in rolade so se že uveljavili na tržišču

Smo pred volitvami!

PROGRAMSKA IZHODIŠČA ZA KANDIDIRANJE ODBORNIKOV IN POSLANCEV

Smo že skoraj pred vrati letošnjih volitev odbornikov v občinske skupščine ter poslancev v republiške in zvezne skupščine. Volitve bodo v aprilu, zato je še čas pripraviti se nanje in še vedno predlagati zavesne in poštene ljudi za kandidate.

Kaj pa je ob tem naše hotenje! Za odbornike in poslance hočemo kandidirati ljudi, ki bodo v skupščinskem in drugem družbenem delu znali in hoteli graditi na doseženih rezultatih, nadaljevati z zastavljeno delo pri razvoju Slovenije kot samoupravne in državne skupnosti v socialistični skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti Jugoslavije. Ko sprejemamo kot splošno osnovo vodilni program SZDL Jugoslavije, oblikujemo tudi naš dogovor ob kandidiranju odbornikov in poslancev. Za dogovor izhaja zlasti iz najnovejših programskih dokumentov ZKS in ZKJ ter SZDL in iz programske osnove republiške skupščine.

Republiška konferenca SZDL Slovenije poziva vse volivce, sedanje odbornike in poslance ter nove kandidate, da se v demokratičnem dogovoru o delu v prihodnje osredotočijo predvsem na naslednje naloge:

Do veljave naj pridejo vse ustvarjalne sile, ki hočejo razvijati naš samoupravni socializem. Razvijati moramo odgovornost, pogum, preudarnost, poslovnost, podjetnost, zaupanje v lastne sile, s katerimi bomo sposobni združevati delo na podlagi znanstvenih dosežkov. Novo znanje in strokovna usposobljenost mlajših rodov naj se bolj povezujeja z dragocenimi izkušnjami starejših.

Za razvoj in rast slovenskega naroda bomo bolj razvijali čut za skupnost. Utrjevali bomo etične temelje naše družbe, tako socialistično moralno, humanost, solidarnost, patriotizem, spoštovanje dela, odgovornost.

Vso veljavo morajo dobiti samoupravno organiziranje, učinkovito samoupravno dogovarjanje, pravna varnost občanov in samoupravljavska disciplina, zajamčena tudi z družbenimi ukrepi. Samoupravnemu združevanju in samoupravnim skupnostim bomo sistematično utrjevali mesto v družbi.

Odlončjeje se bomo zavzeli za dosledno delitev po rezultatih dela.

Krepili bomo samobitnost slovenskega naroda. Manjšinam bomo zagotavljali enakopravne možnosti za njihov razvoj. Slovence v zamejstvu obravnavamo kot sestavni del slovenskega naroda.

Odlončjeje bomo razvijali samoupravno demokracijo na vseh rav-

neh, da bo imel delovni človek bistveno večji delež v celotnem političnem odločanju.

Republiko bomo gradili v razvito demokratično in državno skupnost ter v njej vsestransko razvijali in utrjevali komunalni sistem.

V tem mandatnem obdobju moramo izboljšati celovit dolgoročen razvojni načrt Slovenije, odprti v jugoslovanski prostor in v svet.

Slovenskemu gospodarstvu so potrebni hitra modernizacija, sodobna oprema, znanje in sposobnost, npr. franja povezanost in vključevanje v mednarodno delitev dela in tesno sodelovanje z znanostjo. Investicije ter sposobnosti in energijo vseh delovnih ljudi moramo osredotočiti na delo, ki ima prihodnost.

Potrebujemo sodobna, samoupravno organizirana podjetja s sodobno tehnologijo in visoko kvalifiteto dela, z razvito delovno disciplino, z učinkovitimi znanstvenim vodenjem in s tvornim sodelovanjem vseh zaposlenih.

Gospodarstvo naj se hitreje in bolj učinkovito povezuje z jugoslovanskim in svetovnim prostorom, udarek sosednjim deželam.

Hočemo takšno gospodarsko politiko in takšne sistemske rešitve, ki bodo uspešnejšim in razvitejšim dajale še več poleta in pobude, hkrati pa omogočale in spodbujale razvoj manj razvitih. Sistemske rešitve naj zagotovijo v izhodnejših enake možnosti za gospodarjenje, preprečujejo izrabljanje monopolnega položaja, pospešujejo povezovalno in samoupravno dogovarjanje podjetij za organiziran nastop na svetovnem trgu.

Osebnostno delo z zasebnimi sredstvi bomo dosledno razvijali kot pomemben del našega gospodarstva.

Stanovanjsko in komunalno gospodarstvo bomo razvijali skladneje s potrebami sodobnega gospodarskega in družbenega življenja.

Kmetijstvu je treba tudi s sistemskimi rešitvami zagotoviti možnosti za hitrejši in dolgoročnejši razvoj ter za enakopravno povezovanje s predelovalno industrijo in trgovanju.

Zasebni kmet, ki mu je treba zboljšati možnosti za gospodarjenje in s tem zagotoviti realno perspektivo, naj se svobodno združuje v združnih organizacijah in se uveljavlja kot sodelavec in samoupravljavec v proizvodnih ali poslovnih organizacijah. V predstavnih, političnih in drugih odločujočih organih mora biti ustrezneje zastopana.

Kadrovska politika mora v večji meri postati gibalno družbenega razvoja. Sestavni del tega naj bo, da bodo mladi strokovnjaki in delavci laže našli delo doma.

Vzgoja in izobraževanje, kultura, znanstvena raziskovalna dejavnost in telesna kultura morajo dobiti ustrežnejše mesto in delež v družbenem razvoju. Družbenoekonomski položaj prosvetnih, kulturnih in znanstvenih delavcev naj se hitreje izenačuje s položajem delovnih ljudi na drugih področjih.

Omogočiti moramo hitreje izenačevanje možnosti za izobraževanje. V naši prosvetni politiki bomo nenehno dvigali izobrazbeno raven vsega prebivalstva. Racionalizirati moramo, kvalitetno in sodobno organizirati vzgojo in izobraževanje ter šolstvo na vseh stopnjah povezanosti s sedanjimi in perspektivnimi potrebami družbe. Dosledno se bomo zavzeli tudi za razvoj in krepitev dijaške in študentske samouprave.

Dosti hitreje moramo uresničevati tako štipendijsko in kreditno politiko, ki bo omogočala, da bodo nadarjeni dijaki in študenti v študiju in delu razvili vse svoje ustvarjalne sposobnosti. Socialni sestavi študirajočih moramo spreminjati v korist delavski in kmečki mladini iz vse Slovenije.

V omrežju osnovnih šol je treba odpraviti osnovne vrzeli. Zavzeli se bomo, da bomo z združenimi sredstvi ter samopriskevki občanov in delovnih organizacij uresničili akcijo »Šola šol ob stoletnici slovenskega šolstva«.

OB 50-LETNICI KPJ IN SINDIKATOV JUGOSLAVIJE

Proslave bodo v aprilu

Letos praznujemo dva izredno pomembna jubileja na našem političnem področju. Mineva namreč 50 let, odkar je bila ustanovljena Komunistična partija Jugoslavije, hkrati ob njeni ustanovitvi pa so se začela najstarejša sindikal-

na gibanja, ki so omogočila, da se je delavsko gibanje lahko še bolj pospešeno razvijalo in kasneje združilo v OF in NOB ter po vojni v socialistični revoluciji.

Zato se je predsedstvo Republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije odločilo, da bo organiziralo letošne primerne proslave.

To pomembno obletnico KPJ, SKOJ in nasploh organiziranega delavskega gibanja moramo pri nas proslaviti tako, da bomo pokazali vso težko, a zmagovito pot revolucionarnega delavskega gibanja v Jugoslaviji in Sloveniji. Ob tej priložnosti naj bi se ozrli na dosedanje uspehe in težave in naj bi se še bolj zavzeli za graditev in utrjevanje samoupravne socialistične družbe. Torej ne gre le za oživiljanje revolucionarne preteklosti, temveč še bolj za mobilizacijo vseh moči pri uresničevanju programov, v katerih se zrcali boljša prihodnost nas vseh. Pri tem bo treba zajeti čim več delovnih ljudi in kolektivov, da bo pro-

slavljanje res množično.

Načini proslav naj bi bili različni, ne samo nekje usmerjeni. Primerni bi bili na primer zbori samoupravljavcev, oživiljanje spominov na različne predvojnne stavke, demonstracije in podobno. Pri tem naj ne bi pozabili tudi na veterane delavskega gibanja. Organizirati bi jim bilo treba tovariška srečanja, ob vsem pa še zbirati gradivo o sindikalnem in delavskem gibanju in prirediti različne razstave tega gradiva.

Republiški odbor za proslavo namerava med drugim pripraviti:

— osrednjo proslavo s slavnostno akademijo v Ljubljani,

— med 23. aprilom in 1. majem slovesno plenarno sejo RS ZSS in republiških odborov,

— simpozij o vlogi sindikata v sedanjih razmerah,

— razstavo ob 50-letnici revolucionarne poti delavskega gibanja, zraven tega pa še mnoge temu primerne množične prireditve.

V pokojninskem zavarovanju moramo odpraviti sedanje neskladnosti med starimi in novimi pokojninami, omogočiti usklajevanje pokojnin z naraščanjem življenjskih stroškov in takoj preučiti, kako jih je mogoče učinkoviteje usklajevati tudi z rastjo življenjske ravni. Pokojninski sistem je treba izpopolniti. Postojno bomo začeli uveljavljati starostno zavarovanje zasebnih kmetov.

Izboljšati moramo tak sistem zdravstvenega varstva in zavarovanja, da bodo delovni ljudje sami, upoštevajoč vzajemnost in solidarnost, odločali o obsegu pravic in združevanju sredstev. Zdravstveni delavci naj bodo nosilci smotrnejših organizacij, modernizacije in razvoja zdravstvene dejavnosti.

Pospešiti je treba razvoj otroških ustanov, urejati podaljšano bivanje učencev v šoli, doseči popolno zdravstveno varstvo otrok in mladine.

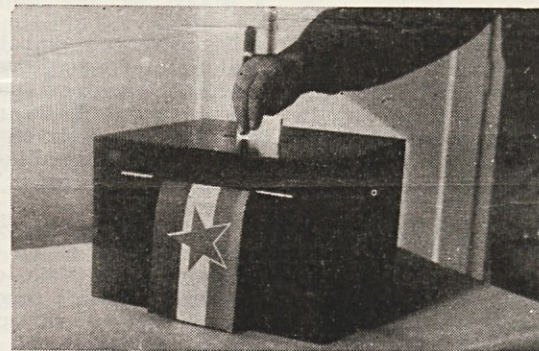
Izpopolniti je treba sistem, ki borcem NOB omogoča urejene življenjske razmere.

Družba mora učinkoviteje pomagati tistim občanom, ki si iz zdravstvenih in socialnih razlogov ne morejo sami urediti pogojev za življenje.

Sodelovali bomo pri konkretnem oblikovanju jugoslovanske zunanje politike. Posebej se bomo zavzemali za razvijanje dobrih in vsestranskih sosedskih odnosov.

V sistemu in organizaciji vseljudske obrambe naj vsak občan ve, kje je njegovo mesto in kakšne so njegove naloge, da bo v vsakem trenutku znal braniti nacionalno suverenost in samoupravno socialistično skupnost vseh narodov in narodnosti Jugoslavije.

Odborniki in poslanci se volivcem moralno politično zavezujejo za ta program. Za njegovo uresničevanje se bodo zavzele tudi organizacije Socialistične zveze. Omogočile bodo odbornikom in poslancom, da bodo odločali dobro obveščeni in ob rednih stikih z zainteresiranimi volivci.

Volilne skrinjice čakajo volivce

Pomlajeni organi ZKJ

V novo izvoljenih organih Zveze komunistov Jugoslavije — predsedstvu, stalni konferenci in v komisiji za statuarne vprašanja — katerih člani so bili predlagani in izvoljeni na republiških kongresih, so po starosti v večini ljudje od 41. do 50. leta. Do 30 let starosti jih je pet, od 31 do 35 let sedem, od 36 do 40 let osemindvajset, od 41 do 50 let 64, starejših od petdeset let skupno torej 32.

Vsi forumi ZKJ so očitno pomlajeni tudi po letih partijskega članstva. Tistih, ki so bili sprejeti v KPJ pred letom 1940, je 35, onih med letom 1941 in 1944 je 50, med letom 1945 in 1948 je 28, od leta 1948 do 1952 je 10, po letu 1952 pa dva, med katerimi je bil eden sprejet v ZKJ leta 1963.

Po poklicu so med člani forumov vendarle najštevilnejši dosedanjí funkcionarji v državni upravi. V vseh treh organih jih je 50, od tega v predsedstvu 20, v stalni konferenci pa 27. Za temi je največ partijskih funkcionarjev, skupaj 34, od teh je 20 v predsedstvu. Funkcionarjev družbenopolitičnih organizacij je 8, direktorjev 9, profesorjev na univerzah in srednjih šolah, znanstvenikov in novinarjev prav tako 9, zaposlenih v delovnih organizacijah 15 — od teh je eden v predsedstvu — pripadnikov JLA je 6, študent pa eden.

Hitrejša rast pšenice

Glede na to, da je pšenica osnovna surovina za proizvodnjo kombinata, je prav, da bralce seznanimo z nekaterimi najnovejšimi izsledki v zvezi z gojenjem te vrste žita. V Kanadi so namreč ugotovili, da je moč z določnimi posegi pospešiti rast in zorenje pšenice.

Pšenico so vsejali pred zimo, pozimi pa so jo pred zimskim mrzom zaščitili s plastičnim pogrinjalom. Tako prekrita pšenica čaka nato samo toplejše vreme, da bo vzniknila. Poizkusi, opravljeni preteklo leto v Kanadi, kažejo, da na ta način pšenica bolj zgodaj zori in daje boljši pridelek, če je čez zimo v zemlji. Čim postane vreme toplejše, začne kliti, ne glede na to, če se zemlja ni že prej osušila in izločila iz sebe zimsko vlago.

To metodo so najprej preizkusili na univerzi v Manitobi, kjer je sezona rasti posejanih žit kratka. Prva setev je dala 14% večji pridelek, naslednje leto, ko so pšenico bolj prekrili, pa že 50% večji

pridelek. Ta pšenica pa je postala tudi tri tedne prej zrela, kot pšenica, ki so jo posejali spomladi.

Sedaj delajo poizkuse tudi v Združenih državah Amerike na univerzi Fargo v Severni Dakoti. Tam preizkušajo tudi plastična pokrivala za semena drugih žitnih zvrsti.

Tonček Makaronček: »Oh, Mica Štruca, kje pa hodiš? Dolgčas mi je.«

Mica Štruca: »Veš, kar v ilegali živim.«

ZAHVALA

Sindikalni podružnici DE Uprava kombinata »Žito« ter sodelavcem v ekonomsko razvojni službi se iskreno zahvalujem za izraženo sožalje s poklonitvijo venca in cvetja na grob moje mame.

Cvetana Rojina
dipl. ec.